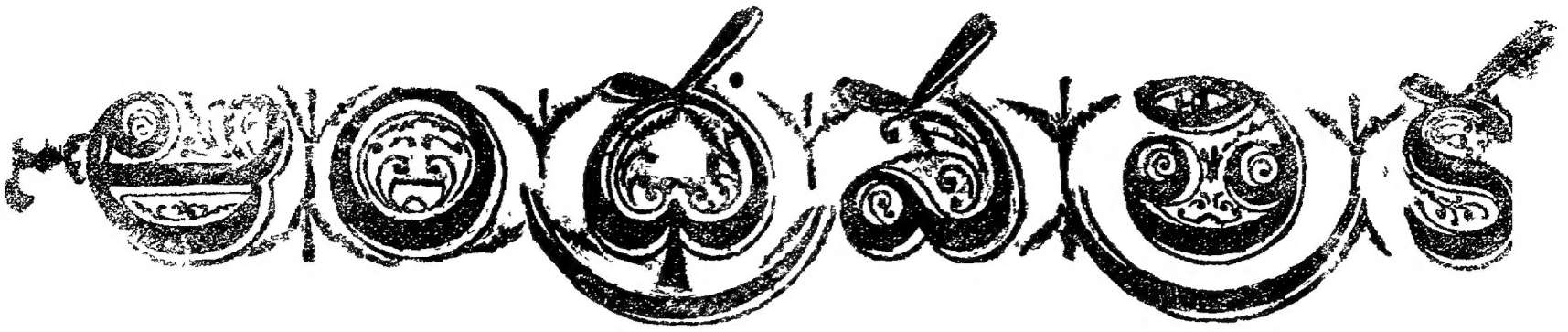

వీడియో క 1-3 0-1-6

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

31416

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 21-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ త్రయమిది.

No ౪౪
సంచిక ౪౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం.డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపేథి, మద్రాసు లేక, 109 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

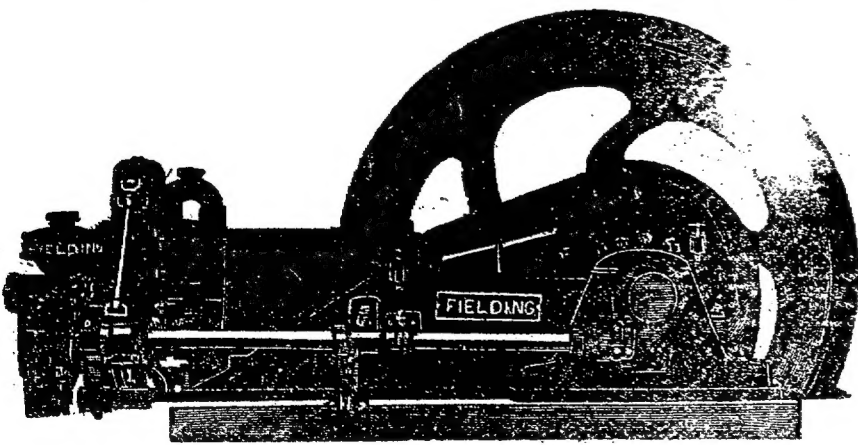
ప్రసిద్ధి కెక్కిన
క్విక్ స్టార్టింగు

“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు శమిడిశల్
క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

ఈ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరుగ చల్లని స్థితిలో నుండగనే పారు
కాగలదు. ఎటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. ఈ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:—

టెలిఫోన్
నెం 690 రు.

డి. యల్. శ్రా సిరిందు కో.,
12, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

పోస్టుబాక్సు
నెం 203 రు.

వెల్లింగ్ టన్ సి సి మా

18-7-25 శనివారమునుండి 24-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 ని॥ కూడ
ప్రవర్తనము గలదు.

పాటిస్ క్రొత్త షీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (4 వ భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంధి రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రవచన యుగ నన్నయ
భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది మొదటి భాగము.
వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతములలో విమర్శించి
నన్నయభట్టు సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర
భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ
వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కావనవారి
వాదములన్నియు సప్రమాదముగా నిరసించబడినవి భాషా
సేవకు లెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో
కలవు. — వెల 0-12-0 పోస్ట్ పేజు

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,

7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

త మా షా లు

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకము)

కా ఫీ

రామయ్య — కొంచెము కాఫీ పుష్పకుంటారా?
సోమయ్య — అంతగా అలవాటులేదు గాని అయినా
యియ్యండి. నేను రెండు సమయాలలో మాత్రం కాఫీ తీసుకుం
టాను.

రామయ్య — ఎప్పుడెప్పుడు?

సోమయ్య — వర్షం కురిసేటప్పుడు, వర్షం లేనప్పుడు.

* * * *

మండు

ఎల్లయ్య — పెరిసిన వెంట్రుకలకు ఇక్కడేమయినా
వున్నదా?

అగ్గివాడు — ఏమీ లేదు. గౌరవనీయమైనది.

* * *

చేతిరుమాలు

పులయ్య — చేతిరుమాలుతో రుమాలును తయారుచేసెను.

స్నేహితుడు — నీరీరి ఎట్లా, రయారులేసావయ్యా,
నా కాళ్ళర్యంగా ఉన్నది

పులయ్య — చెప్తున్నానని, మళ్ళీ ఎవరితో చెప్పవు
కా.

స్నేహితుడు — చెప్పు.

పులయ్య — చిన్నరుమాలును భూమిలో పాలి కే,
పెద్దదయింది.

* * *

కొలత

పిచ్చయ్య — నేను అలిసిపోయానాను.

వెట్టయ్య — ఎందుచేత?

పిచ్చయ్య — ఇల్లు కొలవనివచ్చింది. ఇంట్లో కొలత
బద్ద లేకపోయింది. నేను సరిగా ఆరు అడుగులు పొడుగు కావ
డంచేత, నేనే భూమిమీద చాలాసార్లు పడుకుని లేవనివ
చ్చింది.

* * *

సంగీతం

సంగీతం రొదగా ఉండెను. పక్కవాడు రామయ్యతో
ఇట్లా అడెను.

పక్కవాడు — ఇంత గొప్ప సంగీతం మీకు వచ్చిందా
అండి?

రామయ్య — ఖరవాలేదు. నాకు రైలులోవని. ఇంత
కన్నా పెద్దమోతి వింటివినా నేను భరింపగలను.

* * *

రోడ్డు

బాటసారి — ఏమారుకు పాపానికి ఈరోడ్డు తీసుకో
వచ్చునా?

ఒకరు — తీసుకోనక్కరలేదు. అక్కడ చాలా
రోడ్లున్నవి.

* * *

ఉద్యోగం

వాసయ్య — గత కేరళయ్యకు ఇంట్లు సూపరింటెం
డెంటు అయింది. చాలా అప్పుడుంటున్నా

పిచ్చయ్య — అయితే, యీ ప్రత్యేకం సంపాదించడానికి,
మండు నియమిగా ప్రవేశించి క్రమక్రమంగా పైకి వస్తారు
కాబోలు!

* * *

మనవర్తి

సాంబయ్య — నా అమ్మయి వనవర్తి దానా వెయ్య
డానికి, వీలవుతుందా అండి

స్నేహితుడు — మీ అమ్మయికి పెండ్లియిందా లేదా?

సాంబయ్య — అయింది

స్నేహితుడు — అయితే, వీలు లే కేమి?

* * *

గొంతు

సంగీతపాదుడు — నాకు బాగా తెలిస్తే గాని, ఏమి
యాన్ని కూర్చున్నానో

స్నేహితుడు — అలాగే నీయవం పెట్టుకుంటే, మీ
గొంతుకు నా మంచి ఎట్లా కలుగుతుంది?

భాదరి

బైండు చేయబడిన సంపుటములు

అందముగాను, గట్టిగాను, సగముతోలు నిండు క్యాలిగ్రోతో 6 సంచికలు

బిక్మోకవాల్యుము చొప్పున బైండు చేయబడినవి.

1924 సం॥ జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు బైండుకట్టిన సంపుటము 4-8-0

1924 సం॥ జూలై మొదలు డిసెంబరు వరకు 6 సంచికలు డిటో 4-8-0

1925 సం॥ జనవరి మొదలు జూన్ వరకు 6 సంచికలు డిటో 4-8-0

ఈ సంపుటములు కావలసిన సొమ్ము మోతదరుగ పంపుచూ దగ్గర నున్న రైలుస్టేషన్
పేరు వ్రాసిన రైలుపాత్రలుగా పంపుదుము. తపాలో పి. పి. ద్వారా పంపిన ఖర్చులు
ఎక్కువ అగును.

విలాసము :—

భాదరి ప్రతికా కార్యాలయము,

నెం. 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

కుక్కకాటు

ఒకడు — పాపం నాకుక్క మిమ్మును కఱచిందని విని,
చాలా విచారపడ్డాను.

మరియొకడు — ఖరవాలేదు. వెంటనే నయమయింది.

ఒకడు — నేను చెప్పేది ఆసంగతికాదు. అప్పటినుంచి
మాకుక్కను జబ్బుగా ఉన్నది.

* * *

కుక్కలరుపు

సంగీతపాదునికి కుక్క అరవడంవల్ల చాలా కష్టంగా
ఉంది పూటకూర్చి యజమానితో ఈ సంగతి చెప్పకున్నాడు.

యజమాని — కుక్కను ఏంచెయ్యను? చంపమన్నారా,

ఏమి?

సంగీతపాదుడు — అబ్బే. అట్లాచెయ్యమని నేను చెప్తు
తానా? శ్రుతితీయంగా అరిచేటట్లు చెయ్యండి.

* * *

భయము

ఒకడు — గృహస్థరావుకు రయిలంటే అంతభయ మెం
దుకు?

మరియొకడు — తనభార్య రయిలులో పుట్టింటికి
పోయినవల. ఇంకోరయిలులో బయలుదేరి మళ్ళీ వస్తుండేమో
నని భయం.

* * *

బంధువు

కామయ్య — కంకరయ్య మీబంధువేనా?

కరభయ్య — దూరపుబంధువు

కామయ్య — మరిదూరమా?

కరభయ్య — పదహారుమంది సంతానంలో నేను ఆఖరు
వాడిని. కంకరయ్య అందరికంటే పెద్దవాడు.

* * *

నిజం

మొదటి ప్రయాణికుడు — ఏమండీ, కాస్తేపు పాడండి.
పార్డుబోతుండా వున్నది.

రెండవ ప్రయాణికుడు — నాకు సంగీతం రాదు. గొం
తు బాగుండదు.

మొదటి ప్రయాణికుడు — సంగీతం పాడేవాండ్లు అ
ట్లాగే చెప్పతారులేండి కానియ్యండి.

రెండవవాడు కొంచెంసేపు పాడెను

మొదటి ప్రయాణికుడు — అయ్యా, నేనే సారబడ్డాను.
మీరె నిజం చెప్పారు. తమించండి

* * *

కారణం

భర్త — నీవు పుట్టింటికి వెళ్తున్నానని చెప్పి మళ్ళీ వెళ్ళలేదు!
భార్య — కారణం వుండలేండి.

భర్త — ఏంకారం?

భార్య — నా అమ్మ యిక్కడికి గస్తా నని కలుగు
పంపింది.

సలహా

పెద్దమనిషి — నాకు ఆకు అవుతున్నది. ఇక్కడ ఆకు
కూలంగా భోజనం పెట్టిస్తావా? ఇదిగో నీకు బహుమానం.
ఏం చెప్తున్నావు?

నాకరు (బహుమానం తీసుకొని) — అయ్యా, మీకు
నిజం చెప్తున్నాను. ఇంకోహోటలుకు పొండి.

* * *

ధనం

ప్రశ్న — నీ కింతదబ్బు ఎట్లా వచ్చింది?

జవాబు — ఒక్కదబ్బుతో

ప్రశ్న — కలం దెబ్బా?

జవాబు — కాదు. మాతాతపక్షవారం దెబ్బవల్ల.

* * *

దొంగ

భార్య — దొంగలు దొంగలు, లేవండి.
భర్త — కదలిపోకు, దొంగలు కిటికీతీసుకువస్తారు కాబో
లు. ఆకిటికీ ఎన్నిసార్లు తీసినారా లేదు వాళ్ళమూలంగా వచ్చి
నా నయమే.

* * *

ఆశాభంగం

చిట్టచివరకు, కవిత్యుడు పంపించిన పద్యాలను వేస్తాను
ని, ప్రతికాసంపాదకులు ఉత్తరం వ్రాసిరి ఆవుత్తరం చూసేట
ప్పటికి కవిత్యుడిని పట్టిరాని సంతోషవచ్చింది. కాని చివర
వాక్యం చూసేటప్పటికి ఆశాభంగం కలిగింది.

“మీరు పంపిన కవులలో పద్యాలు పెట్టడం
మరిచిపోయారు.”

* * *

చుక్కాణి

ప్రయాణికుడు — చుక్కాణి ఏమయిందండీ?

సగం — పగిలిపోయిందండీ.

ప్రయాణికుడు — ఖరవాలేదు రెండి. చాలాభాగం నీళ్ళ
లోనే ఉంటుంది కాబట్టి, ఏవరూ కనుక్కోలేరు.

* * *

మార్పు

ప్రశ్న — తమరు మార్పుచేసే ప్రాయగలరా అండి?

జవాబు — ప్రాయగలను గాని, మామూలు ప్రాతకం పె,
కొంచెము ఆలస్యమవుతుందండీ.

* * *

బొంతు అక్కంటు

స్నేహితుడు — నీకు నీభార్యకు కలసి బ్యాంకులో జా
యింటు అక్కంటు ఉండికాదా?

భర్త — ఉన్నది. నేను డబ్బు బ్యాంకులో వేస్తుంటాను.
నాభార్య తీస్తుంటుంది.

ద్వంద్వ పరిపాలనమును పరీక్షించుట నిష్ఫలము

ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుటవలన లాభ మేమిండును కలుగదు.

మౌలానా మహమ్మదాలీగారి వ్యాసము

బర్మను హెడు ప్రభువు చాల చాక చక్కము కలవాడని 20 ఏండ్ల క్రితము మోర్లే ప్రభువు మింటో ప్రభువును వ్రాసిన లేఖలందు వివరించినట్లున్నాడు. మాంటో-ఫర్డు చట్టమునందలి పీఠికలోని విషయములనుగూడ భారతీయులు ఒప్పుకొనవలె నని యిప్పుడు బర్మను హెడు ప్రభువు పట్టుపట్టుటవలననే ఆతని చాకచక్యము విడితమైనది. పీఠిక నొప్పుకొనుటకు భారతదేశమునం దేవత్వమువారైన సంగీకరించినచో వారు ఆచట్టమును గూడ సంగీకరింపవలసియుండును. ఆచట్టమునే అనలేల? భారత దేశమును వదలకుండుటకు సంకల్పించినవారు చేసెడు అన్ని చట్టములనుగూడ సంగీకరింపవలసియే యుండును.

శాసనసభలన ద్వంద్వపరిపాలనమును నిర్వహించ గలిగిననుగూడ కెట్టి లాభమును కలుగదు. అట్లు లాభము కలుగు నని స్వరాజ్యపక్షమువారు తలెత్తుట మిగల సారాంశము కాని వారటల నిశ్చయించినందున శాసనసభలకు వెళ్లిరి. చాల కాలము సభలలో నుండుటచే బాగుగా అనుభవముకూడ వారికి కలిగినది. ఇట్లు పైనిగూడ వారు శాసనసభలలోనే యుండవల చినచో అటులే యుండవచ్చును. ఇకనైన అనవసర కాలయా పన లేకుండ వానిని వదలివేసి వచ్చినచో మరియు మేలు. అభి వృద్ధికి అనకాశములు ముందు ముందు హెచ్చుగా లభించునను నాశతో స్వరాజ్యపక్షమువారిదివరకు చేయ సాహించిన దాని కంటె ఏమాత్ర మధికముగ నైనను పనిచేయుటకు జాతీయ శాయకు లేవరును అంగీరింపరు. బర్మను హెడు ప్రభువు ఆం చుచున్న వైఖరిగల నాయకు డెవ్వడును ఎన్నడును ముందుకు రాదు. "భారతదేశము ఒకవ్వక్తి, భారతీయు లాకజాతి" అని బ్రిటనులు అంగీకరించువరకును ద్వంద్వపరిపాలనమును సాగించు టకు దేశీయు లేవరును తోడ్పడరు. భారత దేశావశ్యకతలను గ్రహింపజాలనట్టియు భారతదేశ సంపూర్ణవికాసమునకు ఆటంక మును కలిగించుచున్నట్టియు విదేశీయులే పరిపాలనా విధాన మును నిర్ణయింప వర్తులను పీఠికకు జాతీయ భావనము గల భారతీయు లేవరు నామోదింప జాలరు.

"స్వరాజ్య పక్షమునందే హెచ్చుమందెయున్నారు. వారిలో విధేయతయును కట్టుబాటును బాగుగానున్నవి" అని యిండియా మంత్రి నుడివెను. భారతదేశము నందలి శాసనసభ లలో మాత్రము స్వరాజ్య పక్షమువారు హెచ్చుగనున్నమాట నిజమే స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలకు వెళ్లి గౌరవపుడు వారికి అనుమతిని మాత్రమేసంగి తాము శాసనసభలను బహిష్కరించిన విద్యాధిపతుల భారతీయులు గూడ చాలమంది కలరని యును, వారిసంఖ్య స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్యకంటె హెచ్చు అయినను కాకపోయినను తక్కువమాత్రము కాదనియునుగూడ యిండియా మంత్రి గ్రహింపవలెను. వీరే బహిష్కరణ పక్షము వారు స్వరాజ్యపక్షమువారును బహిష్కరణ పక్షమువారును గూడ కలిసి అనవశ్యకముగ గగురు పొడి పక్షమువారి సంఖ్య అపారము వీరే ద్వంద్వపరిపాలనమును నిరసించిరి ఇతర పక్షములవారి సంఖ్య అల్పము ఈ ప్రబల పక్షమువారి భావమునే యిండియా మంత్రి ముఖ్యముగా పాటించవలెను

ఈ పక్షమువారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నిరసించుటకు గల కారణములు వేరనియు బర్మను హెడు ప్రభువు వానిని సక్రమంగా వెల్లడించెననియు వాదనలను కొరకే ఆతడటల చేసె ననియు ఇంగ్లీషు జ్ఞానముకల వారందరును సులభముగా గ్రహింప గలుగుదురు.

"బ్రిటిషువారు మాకు హెచ్చుగా అధికారము నియ్య లేదు. బ్రిటను భారత దేశముల కెన్నటికిని నిష్కపటమున మైత్రి కలుగజాలదు" అను కారణములవలన భారతీయులమన కేమి ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నిరసించలేదు. బ్రిటిషువారు అడ్డుకుని మిమ్మెట్టి ఊకించిరి. భారతీయులు బ్రిటిషువారి సహవాసమును ముఖ్యముగా కోరుచున్నను వారికి బానిసలుగా చుండుటకు మాత్ర మిది సంగీకరింపరు. స్వయం నిష్ఠ యాధికారము

ను మేము కోరుట న్యాయమేయైనను బ్రిటిషువారి దృష్టిమును చెవి రను కారణమువలన మేముదానిని బహిష్కరింపలేదు చట్టము మోదింప బడిన పిమ్మట పంజాబు, బెంగాలు, విషయములలో జరిగిన అక్రమ చర్యలను బట్టి నిరంకుశోద్యోగము కోరునది భారతీయుల బానిసత్వముకాని వారి సహాయముకాదని త్వర లోనే మేము గ్రహింపగలిగితిమి మేము శాసనసభలకు వెళ్లి ప్రతివిషయమును వ్రాముఖ్యతను బట్టియే చర్చించి ఓటుల నియ్యబూనినచో నిరంకుశోద్యోగము మాతీర్మానముల నెంత సుత్రమును అమలు జరపరనియును మాతీర్మానములను రద్దు పరచి తమయిష్టానుసారముగా చేయుటకు చట్టమునందు నిరం కుశోద్యోగలకు చాల సౌకర్యములు కలచనియును మేమెరుగు దుము గాననే మేము శాసనసభలను బహిష్కరించితిమి.

కావున శాసనసభలకు వెళ్లి సహాయము చేయబూనుట కేవలము వ్యధాకాలముగావనమే యగును మేముకల శాసనసభ లకు వెళ్లుటకు సమ్యుత్తించినచో క్రమముగా పైతికత క్షీణి గతమై బహిష్కరణోచ్ఛత సాధముననున్న మేము ఒక్కొక్క మెట్టుచొప్పున క్రిందకు దిగిపోవుటయే తలపించును. బహిష్కరణ పక్షము పోయి స్వరాజ్యపక్షమును, అది పోయి స్వతంత్ర పక్షమును, అదియును తొలగి లెవరలు పక్ష మును, చివరకు టోడీ పక్షమును అనగా కేవలము ప్రభుత్వమును స్తుతించుటకే శాసనసభలకు వెళ్లుట గూడ మాకు సిద్ధింపగలదు ఈ చట్టము ఆచరణ సాధ్యముకాదని లోకమునకు వెల్లడించు టయే తమకు ద్రవ్యము ప్రమాణముచేసియే స్వరాజ్యపక్షమువారు మొదట శాసనసభలకు వెళ్లిరి. వారు దాని వెలులభ్యవపరుప గలరు? ఏతీర్మానమైన వెళ్లి ఆచరణలోకి రావలెనని నిరంకుశోద్యోగము కోరినదితే స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ ఓటుచేయవలెను అటులగాక వారు స్వతంత్రించి ప్రతికూల ముగా ఓటునిచ్చినచో వారిపక్షమే వెగిలనుగూడ యేమియును ప్రయోజనము కలుగదు అట్టిచో వాత్రికమయించియు వ్యర్థ మేకాదా? మొదట నీచట్టము అమలులోనికి వచ్చివును సహాయము చేయుటకే అమృతసరలో జరిగిన కాంగ్రెసుసహస్రస వారుమాత్రం తీర్మానించినట్లున్నాడు అప్పుడు దేశీయులకు బహిష్కరణసంకల్పము లేకమైనను లేదమట చేయే ప్రబలనిదర్శ నము బ్రిటిషువారు భారతీయుల సహాయమును మనసారా కోరు చున్నారనియే అభిప్రాయమును తెలపించిరిగాని ద్వారలోనే బ్రిటిషు వారు మొంటువారి చర్యలవలన నిజము వెల్లడియైనది అందులకు ననే స్వరాజ్యసంరంభము ప్రారంభింపబడెను పంజాబు, బెంగాలు, ఆఫ్రికాములను తొలగించుటకుగూడ స్వరాజ్యమే ప్రధాన మనిగూడ నిపుడు నిశ్చయింపబడెను కావున "యూనిట్టును భారతీయులు చేయలేదు బ్రిటిషువారుచేసి" అను కారణము వలన మేము బహిష్కరింపలేదు భారతదేశాభివృద్ధియే ప్రధా నాశయముగా నుండునట్టియు భారతీయుల అభిప్రాయములకే చెల్లుబడి యుండునట్టియు విధానమునే మేము కోరుచున్నామని యూనిట్టును ఖాత్రిగా నిరసించున్నాము బ్రిటిషువారు గ్రహింపజాలని విషయములను భారతీయులకు గ్రహింప గలిగియుండుటయేగాక భారతదేశాభివృద్ధికొరకు పనిచేయ వలెనను గట్టిదీక్షగూడ బ్రిటిషువారికే భారతీయులకే అధికముగనుండుటగూడ సహజము. ఈవిషయముమాకు ముఖ్య తమముగాని బ్రిటిషువారికి కాదు బ్రిటిషువారు చేయు సాధన లు బహిష్కరణములేయను. వానిని తృణీకరింపకపోయినను శిరసావహించుటకు మాత్రము భారతీయు లంగీకరింపజాలరు. ఇప్పుడున్నవీ విదేశీయుల నిర్ణయములనే శిరసావహించి ఆస కారమే నడుచుకొనవలసి వచ్చుచున్నది.

భారత దేశాభివృద్ధినికోరక బ్రిటిషువారి లాభమునే కోరునట్టివిధానముల నన్నిటినిగూడ భారతీయులు నిరసించెదరు "ఇట్లుపైని మీరు (భారతీయులు) పరిపాలనావిధానములను నిర్ణయింపుడు. మేము వానిని ధ్వంసముచేసెదము" అని మీరు (బ్రిటిషువారు) తెలుపగోరెదరు? భారతీయులలో హెచ్చుమందె

చే ఆమోదింపబడిన విధానమును మార్చుకుండ పార్లమెంటువారే ఆమోదింపగూడదు? భారతదేశమునందున్న బ్రిటిషు వారు మున్నగు అన్ని పక్షములవారును కలిసి ఆలోచించి ఒక విధాన మును నిర్ణయింపగలిగినచో అది ఏల చట్టముకాగూడదు? బ్రిటిషు విధానమును రూపుమాపుటకు యిండియా దొరతనమునకును యిండియా మంత్రికిని ప్రతి రాయలుకమీషనుకును గూడ అధికారమేల యుండునలెను? ఈ నిర్మాణమునందు బ్రిటను మంత్రిలును పార్లమెంటువారును గూడ కలియుదురుకాబోలు ఇం తమందిరియ్యాలను కనిపెట్టియున్న ప్రతి యేవిధానమైన వెలు లవనగలుగును? ఇప్పుడు భారతదేశమున టోడీలు (ప్రభుత్వము గ్రహింపవలసిన వైరులు) కప్ప తక్కిన అన్ని పక్షములవారును గూడ స్వరాజ్యమునే కోరుచున్నారు. ఈవిషయమునందు మా ప్రతి అంగుడును యేకీభవించి ఇట్లు భారతదేశమునందలి వి విపక్షములవారందరును కలిసి ఆలోచించి యొకవిధానమును నిర్ణయించి ఆమోదింప బ్రిటను దొరతనమునకు సంతకపరిగినచో దానిని తిరస్కరించుటకే బ్రిటిషునిర్మాణకల్పములన్నియును గూడ అంగీకరించుచుగూడ నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. (డిప్లీ కామెడుఫ్రిక)

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

బిరుదులనిచ్చుట మానివేయుట, జైలులో పెట్టెలుకొట్టుట మానివేయుటనుగూర్చి తీర్మానములు

మొట్టాము, జూలై 20 - కోల్కత్తా, ఆర్. యం. దేశ్ ముఖిగార్లు వచ్చి మధ్యపరగణాశాసనసభలో సీరాప్రతివాదులకు బిరుదులనిచ్చుట తగ్గించుట శ్రేయస్కరమని శాసనసభలో రభి ప్రాయశచించునట్లనియు, నావిషయముగవర్నరు క్రమమార్గ మును చక్రవర్తికిదెలియబరవవలయుననియు తీర్మానము ప్రతి పాదించురు.

కోల్కత్తా గారు మట్టెయొక తీర్మానమునుగూడ ప్రతిపాదించు రు రాష్ట్రములోని జైళ్లయందు క్రమవిరుద్ధముగా నమించినం దులకు పెట్టెలుకొట్టు పద్ధతిని గీడినేనుటకును, ఆరుమాసముల కంటె నెక్కువకాలము శిక్షనొందువారు శాసనసభా వ్రాతినీ ధ్యమున కక్షలుకారను నియమమును, నియోజకవిధులనుండి తగ్గించుటకును తీర్మానమును ప్రతిపాదించురు. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి సంచారము

జయపురము, జూలై 20 - రాజప్రతినిధి, భార్యయు, సరివారముగ 18 వ తేదీకి జయపురము వచ్చిరి గవర్నరుజనర లకు ప్రతినిధిగా రాజప్రతినిధిగా నమంపు మెకన్సర్సును, జయపు రపు రెసిడెంటుగానున్న ప్లీస్ జయపురపు సభాధ్యక్షుడగు అలీవీగార్లు రాజప్రతినిధిని స్టేషనువద్ద సన్మానించిరి. సాయం కాలము ప్రార్థనలందు పాల్గొనిరి సిన్హానుండి జయపురము బోవుచు మౌనమృగమును బరలిపురము మహారాజును స్టేషను వద్ద గలసికొనిరి. (అ. ప్రె.)

శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక

కమిటీ అకాలీ, దాల్ సంఘముల ప్రకటన

మరతులపై అఖిండియాము ప్రారంభింప ఎలను నడచు

అన్యరసము, జూలై 20 - మరతులపై జయ తో గంగసారు సురుద్వారము చఖిండియామును ప్రారంభించుటకు వీలు లేదని శిరోమణిగురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ, అకాలీ దాల్ సంఘము లొక ప్రకటన గావించెను (అ. ప్రె.)

బంగాళా గవర్నరు దర్బారు

గావించుట

బిరుదు లీయబడినవారికి నన్నదు లీయబడెను కాకా, జూలై 20 - బంగాళా గవర్నరు నేటి మధ్యాహ్న మిచ్చుట దర్బారు గావించెను దిర్బారునందు బిరుదు లీయబడిన ప్రముఖులకు నన్నదు లొంగగదెను (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

స్థానిక సంఘములను పరిపాలన కొనుట

ఈ సమస్యను మే ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కాలగ్రెసునందు పనిచేయువారిలో బహుకొలదినుండికే అభిమాన మున్నది. స్వరాజ్యపార్టీలో చేరినవారికి ఎక్కువ పట్టుదలయుండునని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఈ విషయమై చాలమంది అభిప్రాయము కలహములెక్కువ అననయున్నది. రాజ్యాంగములో ప్రతివానికి తక్కువ ఎక్కువలెననియే యుండును కాని అందరికి సంభవించక ఏ ఒక్కరికో అధికత్వమును, ఆలూననే ప్రతివానికి స్థానిక సంఘములలో ప్రవేశించవలెననియే కోరి యుండును. అట్టి సమయమున కాలగ్రెసు పార్టీ అనునదిగాని స్వరాజ్యపార్టీ అనునదిగాని వారితరులను అభ్యర్థింప నిలబెట్టి పనిచేయునపుడు తదితర పార్టీలవారికి కష్టము లోచకుండా ఉండేటంత అన్యోన్యభావము దేశమున లేదు. అట్టి అన్యోన్యత ప్రేమమేస్వాధీనపరచుకొనాలనే కోరిక వుండెడిదికాదు గదా. కాలగ్రెసు పార్టీ స్వరాజ్య పార్టీ వాల్ల అభ్యర్థింప నిలబెట్టినపుడు పలుకుబడిగలవారిని ధని కులను యీరెండు పార్టీలలో నేదో ఒకదానిగ చేర్చి నిలబెట్టుట తలపించుచున్నది. ఆలానిలబెట్టక ఆత్మార్పణముచేసిన దేశసేవకులను నిలబెట్టినను ఇట్టివానికి ధనలోప ముండుటచేతను వోటు యిచ్చుట దుర్లభమగుచున్నది. వోటులకు ధనికులతో సంబంధ మెక్కువ ఉండును కారణమేమన డబ్బుచుట్ట పుచ్చుకొనుట వ్యవసాయానికి భూములు ఇచ్చుట మున్నగు సేన్నియో శాకర్మములుండును. ఇట్టివి ఆత్మార్పణముచేసిన దేశసేవకులవల్ల కలుగుట దుర్లభమని వోటునిచ్చుటలో నోటగ్గు వెనుదియుచున్నారు.

కాలగ్రెసు స్వరాజ్యపార్టీలలోని సభ్యులు మాడుతర గతులుగ నుండి అందు మొదటివారు ఆత్మార్పణము దేశసేవ కొరకేనేని అన్ని కష్టనిష్టరములకు ఓర్పుటకు సంసిద్ధులగుచున్న వారు సంసిద్ధులుగ నుండుటయేగాక ఏతదితరవృత్తిలోను లేక నిత్యము కాలగ్రెసువని నేదో చేయుచునేయున్నవారు. రెండవ రకం కాలగ్రెసునందు అభిమాన ముండి ఏదో తదితరవృత్తులలో నుండువారు మాడవరకం ఏదోవిధంగా స్థానిక సంఘాలలో ప్రవేశించి ఎక్కొద్ది అధికారమో చలాయించాలని అప్పటికప్పుడు కాలగ్రెసులో చేరినవారుగ నుండిరి. వోటుగ్గు తమవోట్ల హక్కును పూర్తిగ గ్రహించక నైతేనేమి మొగమాటములచేత నైతేనేమి మరేకారకాలనేత నైతేనేమి ప్రైవేటువరించిన మాడు రకాలలోను ఆఖరురెండురకాలవారిలో చేరినవారికేవోటునిచ్చుట అనుభవంలోనున్నది. యిట్టిరకంవారు వెల్లినందువలననే వారిలో వారికి అన్యోన్యత పార్టీ అభిమానములేక స్వలాభాపేక్షపరులై ప్రవేశించుట వైసుప్రవేశించుటజల్లాబోర్డు జిల్లాపెద్దొకమను కాన్సిల్ల ఎన్నికలు వచ్చునపుడు చిటిపోవుట తలపించుచున్నది. అందువల్లనే కొయివను పార్టీలుగ మారి సంపూర్ణ కాలగ్రెసు పార్టీ వారని చెప్పుటకు వీలు కలుగుట లేదు. ఎన్నికలలో పాల్గొనునపుడు కాలగ్రెసు స్వరాజ్యపార్టీలవారికి అధికారుల మద్దతుకూడ చాలుమాటన నుండున్నమాట యీ సమస్యవిషయమై ప్రచారముచేయు ప్రచారకులకు అనుభవమే అగుచున్నది.

రమారమి గత యాభై ఆరు వైఏండనుంచి యీ సంఘములను కాలగ్రెసువారు స్వాధీనపరచుకొనుటకు పూనుకొనక గతవత్సరమునుంచే స్వాధీనపరచుకొనాలని పూనుకొని ఎన్నికలలో సంపూర్ణ విజయము గాంచలేక నిరుత్సాహమున జేరి యీ సంఘములలో పాల్గొనుటనుంచి కావనియు పాల్గొన్నందువల్ల ప్రజలలో అసంతృప్తి ఎక్కువ కలుగుననియు మున్నగు నేరములు మోపి పని చేయువారలకు అడ్డం కలుగజేయు కాలగ్రెసు సభ్యులుకూడ వున్నారని చెప్పుటకెంతయు తోచనియగుచున్నది. ఏపనియైనను రంగములో సాధించుట కష్టముగాని సమయానికి సభలలో పాల్గొని వాగ్రూపమున వారికాశల్యమును గనబరచుట కులభమోనికముగ యీ సంఘములను స్వాధీనపరచుకొనవలెనన్న ప్రతిజ్ఞ యందు యీ సమస్యపరిష్కారమునకు నొక ఉపసంఘముండి మీటింగులవల్లను కరపత్రములవల్లను, వార్తాపత్రికలవల్లను పనిచేయుటత్యవసరము. మరియు చాలమంది యిప్పుడు చెప్పేమాట యేమంటే యింతనిరుత్సాహపు రోజులలో స్వాధీనపరచుకొనుట కష్టమని చెప్పుటకలదు. కష్టపడి రంగములోదిగి పనిచేయువారకు నిరుత్సాహమనదీ యుండును. కొద్దివోటగ్గులగల స్థానిక సంఘములనే స్వాధీనపరచుకొనుటకు శక్తిలేనివారు స్వరాజ్యము సంపాదించాలనేమాటలు మాత్ర మేలచెప్పుదురో తెలియదు. ఈ మధ్యనే యీ కార్యనిర్వాహక కమిటీను గోదావరిజిల్లావారు నొక ఉపసంఘము యీ వత్సరమే మేయి నెలలో జరిగిన జిల్లా కాలగ్రెసు సంఘములో నియమించి యీ నెలలో జరిగిన సభలో తీసికేసిన తీర్మానిం

పహారీ ధిరాజ్

(ఇండియన్ సోషియల్ రిఫార్మరు)

జరియనువాలాబాగు గురుకాబాగుకు వచ్చిన ప్రఖ్యాతియే ఇటీవల పహారీ ధిరాజ్ కుకూడ వచ్చినది. కొన్నివారముల నుండి భారత రాజకీయముల కిదియే ప్రధానస్థానమైనది. భారత దేశపు దృష్టియంతయు ఇచ్చట కేంద్రీకరించియున్నది. హిందూ మహమ్మదీయ విభేదముల నంతమొందిండుటకై ఢిల్లీయందు సమావేశమైన సర్వపక్ష మహాసభనల్ల శూన్యపురితము లేర్పడెను. తానేమియు చేయజాలనని మహాత్ముడుకూడ పలికెను. ఇంక రెండువారములవారు తగవులాడి ఏదో ఒకవిషయమన తమవిభేదములను పరిష్కరించుకొనుట లేవ్వ జేరుమార్గము కనపడకుండెను. ఈరెండువారముల పరస్పర బలాబలము పహారీ ధిరాజు నందు నిర్ణయింపబడునని తోచుచుండెను.

పహారీ ధిరాజు ఢిల్లీలో ఒకపీఠి. అంత చేరుప్రఖ్యాతి గాంచిన పీఠికాదు. ఆపీఠియందు హిందువు లనేకులున్నారు. హిందువుల అంగర్లున్నవి. కాని పశువుల వ్యవసాయ మహమ్మదీయులుండు ప్రదేశమునకు ఈ పీఠియే దగ్గర దారిగ నుండుట దుర్లభము. బక్రీదు మహమ్మదీయులకు పండుగదినము. దైవభక్తులకు మహమ్మదీయులు ఆదినమున పశువులను బలియిచ్చెదరు. గొర్రెలను, మేకలను, బలియిచ్చుటకన్న గోవులను బలియిచ్చుట ఎక్కువ శ్రేష్ఠమని మహమ్మదీయుల నమ్మకము. హిందువులకు గోవు పరమపవిత్రమైనది. గోపాత్యకు ప్రాయశ్చిత్తములేదు. మహాపాపము. గోవును వ్యవసాయకు తీసికొనిపోవుటను హిందువులు చూచి సహించజాలరు. కావున బక్రీదినమున వ్యవసాయకు గోవులను మహమ్మదీయులు కొన్ని పీఠులయందు తీసికొనిపోవడమని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులను గావించియున్నారు.

కడచిన 70 సంవత్సరములనుండి పహారీ ధిరాజ్ నుండి గోవును వ్యవసాయకు తీసికొనిపోవడలేదు. ఈమాటలసత్యమును ఆక్షేపించినవారులేరు. కడచిన సంవత్సరము మహమ్మదీయులు ఈపీఠినుండి గోవులను తీసికొనిపోవడప్రయత్నించిరిగాని పోలీసువారు అడ్డుపడిరి. కొంత అల్లరికూడ జరిగెను. ఎందులకోకాని గోవులను తీసికొనిపోవడమని నిషేధింపబడిన పీఠులలో పహారీ ధిరాజును ప్రభుత్వమువారు చేర్చియుండలేదు. కాని ప్రతి సంవత్సరము ప్రకటింపబడు ఉత్తరువు లనుసరించియే ఈ సంవత్సరము కూడ ఉత్తరువు ప్రకటింపబడెను కాబోలు. ప్రాత ఉత్తరువులందు పహారీ ధిరాజు ప్రస్తావనలేకుండెను. కాని కడచిన సంవత్సరము జరిగిన అల్లరులు హిందువులు ఆక్షేపణ సభలను జరిపియుండుటయు ప్రభుత్వమువారు గమనింపలేదు. కాని ఈ సంవత్సరము ఎట్టిఅల్లరి జరుగకుండునట్లు పోలీసువారు తన కట్టుదిట్టము లానర్పిరి. పహారీ ధిరాజునందు హిందువులు అధికముగ నున్నను వ్యవసాయకు గోవును తీసికొనిపోవుట వారికి అగ్రహము ఉండెకము కలిగించు విషయమైనను కాని ఆపీఠినుండియే గోవులను వ్యవసాయకు తీసికొనిపోవుట మహమ్మదీయులకు గల హక్కును కాపాడుటకు పోలీసువారు నైసికులు తన కట్టుదిట్టముల చేర్చరచిరి. రాజీ ప్రయత్నములు విఫలములయ్యెను. అందుపై ఆదిన

చిరి. ఈతీర్మానము చూడ కాలగ్రెసువారికే సమస్యయందంగ పట్టుదలలేదని వెల్లడి అగుచున్నది. స్వరాజ్యపార్టీవారికే యీ సమస్యయందు పట్టుదల యున్నందున యీ సంఘములను స్వాధీనపరచుకొనవలెనంటే ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీవారు ప్రతిజ్ఞ యందు స్వరాజ్యపార్టీని నెలకొల్పుకొను టత్యవసరమని తోపకమానదు. కాలగ్రెసు స్వరాజ్యపార్టీలవారికి వికమత్య మున్నదని చెప్పుటయేగాని క్రియాయాపకములో లేదని ప్రైవేటువరించిన జిల్లావారి కార్యక్రమమువల్లనే తెలియుచున్నది. చెన్నపురిలో కార్పొరేషనును స్వాధీనపరచుకొనుటకుగాను యీవత్సరము ఆగష్టు నెలలో జరుగు ఎన్నికలకొరకు రమారమి గత 5, 6 మాసములనుంచి నిరంతరము వోటుగ్గులకు సభలు గావించుచునే యుండిరి. బస్తీలోని వోటగ్గుల పల్లెటూరిలోని వోటగ్గులను విద్యయందును సాంఘిక సంస్కారములందును ముందంజవైచియే యున్నారనుట నిశ్చయము. బస్తీలోనే 4, 5 నెలల నుంచి ప్రచారముచేయుచుండు యూనియను తాలూకాబోర్డు వోటగ్గుల బస్తీలోని వోటగ్గులకు వెనుకంజవైచియుండుటచే ఎన్నికలు అధమము ఏడాది వుంచనగానే ప్రచారము సలుపుట ముఖ్యము. ఈలోపున బోర్డులలో జరుగు కార్యక్రమమును వోటగ్గులకు తెలుపుటకు, కరపత్రములు, వార్తాపత్రికలవ్వారా తెలుపుటకూడ ముఖ్యమని గ్రహించిన సంఘములందు నిమిగ్గులవారు కృషిసలుపుదురు గాక!

త. సుబ్బారావు.

మన హిందువులందరు తమ అంగర్లును మూసి తపశు ఉండ్రేక మును మనోక్లేశమును కలిగించు వివాదవృత్త్యమును మాడి యుండవలయునని హిందువులు సంకల్పించుకొనిరి. పోలీసువారు లేవ్వ మరెవ్వరులేని పాడుపడిన పీఠిలో ఇరువురు మహమ్మదీయులు ఒక ఆవును తీసికొనిపోవు ఛాయాపకమొకటి వార్తాపత్రికలయందు ప్రకటింపబడినది.

50 సంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట చరిత్రకారుడైనను పోలీసువారు పత్రికలను చూచిన 1925 సంవత్సరము జూలై నెలలో ఒక నాదరుమ ఢిల్లీపై దండెత్తడలెనని తెలుపవచ్చును. అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు పంపిన ఖబరుముల నుదహరించుచున్నాము:—

“పోలీసువారియొక్కయు నైసికులయొక్కయు కట్టుదిట్టములు సంపూర్ణముగ నుండెను. పీఠులయందును సందును పోలీసు కావలా సంపూర్ణముగ నుండెను. ఇంట్లవైనను మిడ్డల మీదను సాయుధులగ పోలీసువారు నిలచియుండిరి. బండ్లపూవుట నిషేధి చేయబడినది. నాలుగు ఫీరంగి బండ్లు గుట్టపుదళమునకు చేరిన నైసికులు కొందరు పీఠులయందు ఇటు అటు తిరుగుచుండిరి. నైసికులు కొందరు తుపాకులతో పీఠియందంతట నిలచియుండిరి. రెండు మరెవ్వరు నాయకులు ఢిల్లీయందంతయు తిరుగుచు ఎట్టి అల్లరి జరుగనూడవని తమ పక్షమువారికి హితము సగుచుండిరి. కమిషనరు, డిప్యూటీ కమిషనరు ఈతీర్మానములన్నియు సరిగనున్నదో లేదో పరీక్ష చేసి 8 గంటలకు గోవును తీసికొనిపోవుటకు ఉత్తరువు పంపిరి. ఇరువురు మహమ్మదీయులు కడచిన సంవత్సరము ఆపీఠియందు తీసికొని పోవడక్షేపణమైన గోవునే తీసికొని చచ్చిరి. పీఠియందంతయు పోలీసువారు నైసికులు లేవ్వ మరెవ్వరు లేకుండిరి. గోవు వెనుక మాజిక్రీటుయందుండెను. ఎట్టి అల్లరి జరుగక ఈ విధమున మాడు గోవులు ఆ పీఠియందుతీసికొని పోబడినది.”

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఏర్పడిన ఈ చిన్న తగవువల్ల సామ్రాజ్య ప్రధానపరము పోలీసువారి ముట్టికెక్కి లాబడెను. పీఠియందలి హిందువు లాదినమున తెలుపులు మూసికొని వెలుపకిరాలేదు. మహమ్మదీయులు పహారీ ధిరాజ్ గుండా గోవును వ్యవసాయకు తీసికొనిపోయిరి. వారికెట్టి లాభము కలిగెను! తోడి హిందువులకు మనోక్లేశము కలుగజేయు మాడవను భావము వారికున్న మరెయ్యక పీఠినుండి గోవులను వ్యవసాయకు తీసికొనిపోయియుండవచ్చును. గోవును బలి ఇచ్చుట మతాచారముగ నుండవచ్చును. కాని ఒకపీఠినుండియే వ్యవసాయకు గోవులను తీసికొనిపోవలయునని మతాచారములు విధించుట లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులు దయించునపుడు రెండు పక్షముల వారికి తగవులను వృద్ధిచేయువారు ఇంగ్లీషు ఉద్యోగులనికొందరు చెప్పుచుండురు. కాని ఈ విషయమున ఈఆక్షేపణకు ఎంతమాత్రము అవకాశములేదు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును రాజీకురుటకు డిల్లీ డిప్యూటీ కమిషనరు లింకనుగారు ఎంతయోగపడు పకీరి.

పహారీ ధిరాజునందు హిందువులు అధికముగ నుండుటచే ఆపీఠియందే బలి ఇవ్వబడు గోవును తీసికొనిపోవుటవల్ల అల్లరిజరుగుటకు అవకాశమేర్పడును. ఈ కారణమువల్ల ఆపీఠియందు గోవును తీసికొనిపోవుటను పోలీసువారు నిషేధించియుండవలసినదని ఒక మహమ్మదీయనాయకుడే చెప్పియుండెను. ఈ కారణము ననుసరించియే నాగపూరులో రెండుసంవత్సరములక్రింద కొన్ని విధులలో జాతీయతామును తీసికొనిపోవడమను ఉత్తరువుగావించబడినది. అందుపై కాలగ్రెసునాయకులు సత్యాగ్రహమునుకూడ జరిపిరి. ఇట్టిఉత్తరువే ఢిల్లీయందు గావించబడిన మహమ్మదీయులు సత్యాగ్రహము సలుపుటకు తనకారణముండెడిది. పశువులను బంగ ఇచ్చుపద్ధతి మాకు ఏవగింపు కలుగజేయును. కాని బలి ఇవ్వవలయునను మతాచార మున్నదని ఏజాతివాదైనను నిజముగ నమ్మిన బలి ఇచ్చుటకు వారికి స్వాతంత్ర్యముండవలెను. హిందూమతమునకు అహింస పరమధర్మము. కాని హింసనల్ల గాని దౌర్జన్యమునల్లగాని అహింసా సిద్ధాంతములను వ్యాపింప చేయజాలము. నిజముగ అహింసా సిద్ధాంతములపై విశ్వాసమున్నవారు పూర్వ మాటలుచెప్పుటవల్ల లాభములేదు. తమ తీవ్రతమునందు అహింసా సిద్ధాంతములపై తమకుగల విశ్వాసమును ప్రకటించు చుండవలెను. హిందువులే కొంతకాలము ముందు పశువులను బలి ఇచ్చుచుండెడి వారు. అప్పుడు రైతులు బాగపడుచుండెడివారు. గౌతముబుద్ధుడు జంతువులను బలియిచ్చుట ఘోరమని బోధించెను. అదేవిధముగ నేటిదినము హిందువులు శాక్యమునిని అవర్ణముగ నుంచుకొని ఇతరమతములపై ప్రేమ సానుభూతి చూపుచు అహింసా వ్రతముయొక్క ఔత్సాహ్యమును సాటుచు ఇతరులకూడ అహింసా వ్రతమునే యవలంబించునట్లు పాటుపడవలెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

ఆగష్టు 8 వ తేదీన

6. ముల్కాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి కేంకటాచలం శెట్టిగారు

13. ట్రివెన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలు శెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భావ్యంగారు

ఆగష్టు 15 వ తేదీన

2. తండియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులు నాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు

20. ఎగూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీపతిగారు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

10. ఏనుబావులు

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

14. ఎస్ ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. క్రిల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * * *

ఏనుబావుల డివిజను కాంగ్రెసుసభ

10 వ డివిజనుకు రాబోవు చెన్నపురి కార్పొరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ|| గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రము గోవిందప్ప నాయని విజయందు శ్రీ|| ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి అభ్యర్థిత్వక్రింద సభ జరుపబడినది. సభ కరుణించిన వారలలో శ్రీ|| వేమనరపు రామదాసు పంతులు, యమ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, కె. శ్రీరాములు నాయుడు, ఆదికేశవులు నాయకర్ మున్నగువారు గలరు.

ప్రభుమను శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు తమిళ భాష యందుపర్యవేషించుచు తదితర డివిజనులందువలె గాక 10 వ డివిజనుకు మువ్వగు అభ్యర్థులు నిలచియున్నారనియు, అందుచేత వోటరులు మిగిల జాగ్రూకతగలిగి యుక్తాయుక్తముల నారయజాలు క్షేత్రగతిగలిగియుండవలెనని హెచ్చరించిరి. కార్పొరేషను పరిపాలనయందు సంస్కరణము గావలయునని మిరాశించుచో శేకేశ్వరమూర్తిగారు పాటుబడునట్టియు, స్వార్థవిరహితులై చట్టయు, జాతి, కుల, మత విభేదముల పాటింపని నిపుణులగువారిని విశ్రుతినిధులుగ ఎన్నుకొనవలెను. దేశమందట్టి సేవాపరకర్మముగల పక్ష మొక కాంగ్రెసుపక్షము తప్పవే యందుచేదు. ఇంత సమయ కార్పొరేషనులో సర్వాధికారము జట్టి సుపక్ష పాత్ర గతమైయున్నది. ఇంత యధికారమును స్వలాభములకొరకపేక్షించుకొనుట. ప్రభుత్వమునందలి ఉన్నతోద్యోగములు లభించుట కిదియొక మొట్టకొనగా ఉపయోగింపబడుచున్నది. అందుచే గత 10 సం॥ కాలమునుండి కార్పొరేషనువలన జనబాహుళ్యమునకు ఇవ్వబడుచు లాభముగలిగియుండలేదు. కాంగ్రెసు నాయకుల కార్పొరేషనులో ప్రవేశించిన యనంతరమే జనోపయోగ

గకరములకు పనులు కొన్ని నిర్వహింపబడినవి. వానినవకాలముగ గయకొని జట్టి సుపక్షమువారు వానిని తామే నిర్వహించియు ని బహిరంగముగ చాటుకొనుచున్నారు. గాంధీమహాత్మునకు రాజకీయసంబంధము లేనట్టి సన్మానపత్రమును గుటయు, 100 & 1½ వాతు మాత్రమే పన్ను తగ్గించుటయు తృప్తికరముగలేవు. కార్పొరేషను నిర్వహణవ్యయ మింకను అధికముగ తగ్గి పబడవలెను. కాంగ్రెసువా రావించుమునే పరమావధిగ గయకొనవలెను. కాన జట్టి సుపక్షమువారు గావించు మాయోపాయములకును కల్లబొల్లి పబ్బులకును మోసపోవలదు. దేశీయులెల్లరును స్వరాజ్యతృప్తుగలిగియుండినను, స్వరాజ్య సంపాదనార్థము 80 వేల నుండి ముద్రాపత్రదేశకేట్రులు కారాగారమున కంపబడినను ఇండియా కార్యదర్శియగు బర్క్లెను హెడు ప్రభువుగారు స్వరాజ్యము నిడుటకు సంసిద్ధత గరుపరపలేదు. స్వరాజ్యపక్ష మిటీవల కలకత్తాయందుగూడి ప్రభువుగారి ప్రకటనకు సరియగు ప్రత్యుత్తరమునుంగినది. బర్క్లెను హెడు ప్రభువు భారతీయులపట్ల సంపూర్ణహృదయపరి వర్తనము గ న న ర చినసేతప్ప ప్రభుత్వముతో సహకారము విహింపజాలమనియు, అంతకుకా కాంగ్రెసువారెట్టి ఉద్యోగములస్వీకరింపక శాసనసభ లాదిగాల సంస్థలందు ప్రతిష్ఠాంధనలు గావించుమనియు తీర్మానించిరి. కాన మిర్రెల్లరు కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయుట చేత మిర్రెల్లరుకు స్వరాజ్య మచిరకాలములో నపేక్షనీయమనియు, ఒకక్షణమైనను సహనముతో వేచియుండ జాలమనియు తెలుపవలెను. నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడునట్టి జట్టి సుపక్షమునకు మిర్రెల్లరు వోటుజేసిన స్వరాజ్యము దూరస్థమునను, స్వరాజ్యమునకు మిర్రెల్లరు లయ్యెదరు.

ఆది కేశవులు నాయకర్ గారు

కాంగ్రెసు 40 సం॥ల నుంచి దేశసేవ జేయుటకును, భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు స్వార్థపరులగు దేశభక్తాగ్రేసరులచే స్థాపింపబడినది. గతతీర్థము చెన్నపురి కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసు ఆజ్ఞప్రకారము 7 గురు కాంగ్రెసు వారులు ప్రవేశించిరి. కొలది దినములలో మరల 10 స్థానములకు ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. 10 స్థానములకును పదుగురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలచియున్నారు. గడచిన విదారు సంవత్సరములనుండి కార్పొరేషనులో స్థిరముగ అధికారము వహించియున్న జట్టి సుపక్ష, పారులకు గలుగజేసిన లాభము లెన్ని? దినదినమునకు నగర సౌకర్యములు క్షీణించుచున్నవి. కాంగ్రెసు వారు ప్రవేశించినపిదప కార్పొరేషను పరిస్థితులందు మార్పు గలిగినది. పన్ను తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ప్రజాక్షేమమున కైల విధముల పాటుబడుట కుద్దేశించుచున్నారు. అంతకుక్రితము జట్టి సుపక్షవారు తమ కార్పొరేషను సభ్యత్వ పదవులను ఏమంత్రపవపుల, ఏవిరుదావళులనో సంపాదించుటకు సోపానములుగ నుపయోగించుకొనుచు వచ్చిరి. స్వలాభము నాశించి ప్రభుత్వములకు తోడ్పడిరి. ప్రజలక్షేమ మారయని ప్రభుత్వమే! ప్రజలకొరకు ప్రభుత్వముగాని, ప్రభుత్వము కొరకు ప్రజలు గారు. అట్టి జట్టి సుపక్షమును బలపరచుట స్వీయాభివృద్ధిని ఆటంకపరచుకొనుటయే. కాన ప్రజాసేవకులను, దేశభక్తులను, పరశ్రేయోభిలాషులు వగు కాంగ్రెసువారికే మిగిల్లు నోసంగ గోరెదను. ఈ డివిజనుకు నిలచియున్న మువ్వగు అభ్యర్థులలో కాంగ్రెసు పక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ|| గద్దె రంగయ్య నాయుడి గారికే తప్పక మిగిల్లు నోసంగవలెను.

యమ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు 88 కొట్ల భారతీయులను రెండుమూడు వేల బ్రిటిషువారు శాశ్వతపరాధీనత యందుంచి నిరంకుశముగ పాలించుట జూచి భారతీయుడైన వాడు సిగ్గుపడవలె నని వచ్చిరి. అట్టిదుర్భరవానిసత్వమునుంచి విముక్తిగావించుటకే దేశమునందు కాంగ్రెసు మహాసభ స్థాపింపబడినది. 40 సం॥ల నుంచి దేశీయమహాసభ అకుంతలముగ దేశసేవ జేయుచున్నది. స్వరాజ్యసంపాదనము, ప్రజాసేవ యనునవే స్వరాజ్యపక్షమువారి పరమోద్దేశ్యములు. జట్టి సుపక్షమువారు మంత్రపదవులకు, ప్రభుత్వాదరణములకు, బిరుదములకు ఆశించిదేశదౌర్భాగ్యమును వృద్ధిజేయుటతప్ప దేశక్షేయమునకే మాత్రము సహాయకారులుగారు. బెంగాలునందు దేశబంధుదాసుగారును, మధ్యరాష్ట్రములందు డా॥ మాంజీగారును మంత్రపదవుల నాశింపకనిరాకరించి దేశస్వాతంత్ర్యమొసంగినగాని, సంపూర్ణ అధికారముగలిగిన గాని తామట్టిపదవుల స్వీకరింపవని తెల్పిరి. జట్టి సుపక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరసంఘాభివృద్ధికై నను తోడ్పడుటలేదని స్పష్టముగచెప్పిరి. కాంగ్రెసునందలి ముఖ్యముగ నాయకులలో అధికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణుల బ్రాహ్మణేతరులలో మహాత్ముగాంధి, దేశబంధు దాసు, మోతీలాలు నెహ్రూ బ్రాహ్మణేతరులు గారా? కావున జట్టి సుపక్షమువారి మాయలకు లోబడి గాక కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయవలెను.

శ్రీ|| గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

తమ ప్రత్యర్థులు గావించు అపనిందలకు సమాధాన పూర్వకముగ నిట్లు పేర్కొనిరి:-

“నేను చెన్న పట్టణము వలసవచ్చినాడననియు సాకిచట ఎట్టి స్థితిగతులు లేవనియు, ఏనాడో ఏరాత్రియో జేచిపోవుననియు, రంగయ్య నాయుడుగారు రాచకీయ పరిజ్ఞాన శూన్యుడనియు, ఆంగ్లభాష రాదనియు, మిగిల దరిద్రుడనియు, నా విషయమై అనేక అసభ్యములును నిరాధారములగు అపనిందలు డా॥ ఆశీర్వాదంగారు మోపుచున్నారు. ప్రతివోటరుతోను అట్టి ప్రచారము గావించుచున్నారు. 1908 సం॥లో నేను చెన్న పట్టణము వచ్చి రైల్వే ఉద్యోగమును నిర్వహించుచు వచ్చితిని. 1918 సం॥లో బాపట్లలో జరిగిన ఆంధ్రమహాసభయందు పాల్గొంటిని. రాజకీయ పరిస్థితులందు జోక్యము గలిగించుకొనుటవలన నాపై యధికారులకు కంటకముగనుండుటవలన 1918 సంవత్సరాంతమున ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చితిని. పిదప 12 సం॥లనుంచి గౌరవముగ ధనోపార్జన గావించుచు ప్రస్తుతము మంచి స్థితిగతుల గల్గియున్నాను. 1919 సం॥ము అమృతసరులో దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధిగ వెళ్లియుంటిని. కార్యనిర్వాహకవర్గముందు సభ్యత్వములు వహించియుంటిని. అప్పటినుంచియు నేటివరకు కాంగ్రెసునందు నిజమగు, బాధ్యతాయుతమగు నేవజేయుచున్న విషయమెల్ల రకు తెల్లమే. నేనాంగ్లభాషాజ్ఞానశూన్యుడననియు కార్పొరేషను సభ్యత్వానర్హత కది యొక కారణమనియు ఆరోపించివారు. ఆంగ్లభాష తెలియునో లేదో నాతో పరిచయముగల వారెల్లరును ఎరుగుదురు. కార్పొరేషనుసభ్యునికి వలయు ఆంగ్లేయభాషాజ్ఞానము నాకును గలదు. అదియటుండ దేశీయభాషలగు తమిళ, హిందీ భాషలు నాకుతెలియును. ఆంధ్రము స్వభాష. ప్రజాసంస్థలు జాతీయసంస్థలుగ మారి యందలి యంతములన్నియు దేశభాష మాలముననే చర్చింపబడుటకులగు నాశించుచున్నారు. అట్టి తటి విదేశీయముగ ఆంగ్లభాష వచ్చియుండుటచే తామర్హులమని చెప్పుకొనుటకు సిగ్గుపడవలెను గదా? కావున జట్టి సుపక్షమువారు జెప్పు కుయుక్తులను అపనిందలను నమ్మి భ్రమ జెందబోకుడు. జట్టి సుపక్షమువారి దివివరలో గావించుచున్న అక్రమచర్యలు మిక్కిలముగ గలవు. ప్రజలపద్ద వోట్ల తీసికొని తిరిగి ప్రజలమొగముజూడక స్వార్థపరులై ప్రవర్తించిరి. ప్రజాసేవకు తప్పమని మేము ప్రతిపజేయుచున్నాము. మాకవకాశమిచ్చి కార్పొరేషనుకు ఎన్నుకొనిన దేశక్షేమమును మనసునం దిడుకొని సంస్కరణములు జేయ నిశ్చయించినాము.”

సభాసదులలో నొకరు పురమందలి నీటిపారుదల ఆసాకర్యములను గూర్చియు, మాలిన్యజలపానము వలన గలుగునట్టి జాడ్యముల గూర్చియు, మురికినీటి కాలువలను గూర్చియు, వివరముగ వివరించి కాంగ్రెసువారికే వోట్లు నోసంగవలసినదని గోరిరి. దొకస్వామి అయ్యరు పండిత మునిసామి నాయుడుగార్లు గద్దెరంగయ్య నాయుడుగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

వి. రామదాసు పంతులుగారు

ఇంతకాలమునుంచి కాంగ్రెసువారికి వోట్లనివ్వవలసినదని ప్రజలకు బోధించుచుండుట కాశ్చర్యమును దెల్పిరి. ప్రజలెల్లరు తమంతటతామే కాంగ్రెసువారిని ఎన్నుకొనవలయును. శ్రీ|| గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు పరమ దరిద్రులని ప్రతికక్షులు నిందలు మోపినంతమాత్రముచే నవమానపడవలసిన బనిలేదు. బ్రిటిషు పార్లమెంటునందు లాయడ్ బార్ని, బార్నిస్ మొదలగువారితో కూలివారల ప్రతినిధులు కలిసిపెరిగి పనిజేయుచుండురు. రామ్మే మేకొనాల్లు బీదవారగు కార్మికుల ప్రతినిధియే. దేశభిమానము ప్రజాసేవ, త్యాగము ముఖ్యగుములు గాని ధనము ముఖ్యముగాదు. జట్టి సుపక్షము ప్రభుమను డా॥ నాయుడుగారిచే నేయుద్దేశముతో స్థాపింపబడినో నయ్యది మారిపోయి ప్రస్తుతము కేవలము ప్రభుత్వోద్యోగములకు పాకులాడుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతరసంఘక్రేయమును ఉపేక్షించి వారైన యెడల విదేశములయందు తమ సోదర భారతీయులు పశువులకంటె నీచముగ జూడబడి, కష్టముల పాలగునపుడు ఈ మంత్రులను ఎట్టి సహాయము జేయుచున్నారు? అస్పృశ్యుల నుద్ధరించుట కెంతవరకు తోడ్పడినారు? దేశక్షేమమును సమకూర్చునదియు, దేశమందలి లక్షలకొలది బీదవారలకు ఆధారమగు ఖద్దరు వస్త్రమును ధరించుచున్నారా? గుంటూరు పురపాలక సంఘముందు ఖద్దరు ప్రచారము గావించినందులకు వారిపై చర్య దీసికొనిరి. ఇంకను ఎన్నియో అక్రమములు గలవు. దేశభిమాన విరహితులను, స్వార్థపరులు వగువారికి ప్రజలు సహకారమిడరాదు. రంగయ్య నాయుడుగారు చాలకాలమునుంచి నాకు మిత్రులు. దేశమునకై పలు సంవత్సరములనుండి మిక్కిలి పూనికతో, ఉత్సాహముతో పనిజేయుచున్నారు. అస్పృశ్యుల కెక్కువ సేవజేసి యున్నారు. ఆంధ్రమహాసభకు కార్యదర్శిగ ఎన్నుకొనబడి ప్రసంగిడిరి. కావున వారు చెప్పినచొప్పున చేయగల రని నేను దృఢముగ జెప్పగలను. కాన తప్పక వారికే మిర్రెల్లరు ఏకగ్రీవముగ వోటుజేయగోరెదనని పలికిరి. పిదప సభ ముగింపబడినది.

మదరాసు వార్తలు

హైకోర్టు కొత్త వక్రీయము:—ఈదినమున ఆర్టింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తి స్పెన్సరు, న్యాయమూర్తి సి. వి. విశ్వ నాథశాస్త్రిగారు, కె. గోపాలస్వామి, ఎన్. జి. సుబ్బయ్య గార్లను హైకోర్టు వక్రీయలో జేర్చుకొనిరి.

శ్రీ శ్రీ కవలపుర ముప్పిలు నాయరుగారు:— మలబారులో ఉదారస్వభావు లగు భూస్వాములలో నొకరగు లెఫ్. కవలపుర ముప్పిలనాయరుగారు ఆదివారం ఉదయం 11 గం|| పోరనూరులో స్వగృహముందు 36 వ యేట కాలముజేసిరి.

ఎన్నిక సభలు - ముత్యాలపేట డివిజను:— కాంగ్రెసు కిలాఫతు స్వరాజ్యసంఘముల యాజమాన్యముక్రింద రేపు సాయంకాలము 6-30 గ ముత్యాలపేట హైస్కూలువద్ద తంబుచెట్టిపీఠిలో శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షత్వ మును బలపరుచుటకై బహిరంగసభ జరుగును. ఎల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు.

మరణముల నివేదిక:—జూలయ 18 వ తేదీలో అంతమయ్యే వారమునందు మరణసంఖ్య సామాన్యము చెయ్యి నుం దికి 40.2 నుం దెను. అంతకు ముందువారము 38.6 నుం దెను. నిరుడు ఈవారమునందు 34.3 నుం దెను. 28 రికి స్నాతకముచచ్చి 6 గురు మరణించిరి. కలరావల్ల 1 రు, ఇన్ ఫ్లుయెంజివలన 2, ఇతర జ్వరములవలన 44 రు మరణించిరి.

రాకపోకలు:—అభివృద్ధిశాఖ మంత్రిగారు, నేడుద యము వచ్చిరి. గౌ|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు 26 వ తేదీన వత్తురు. సి. ఇ. జోన్నగారు నేడు వచ్చిరి. రా. బి. ఎన్. గోపాలస్వామి అయ్యరుగారు పంచాయ తీల రిశిష్టాగ్రు జనరలుగారు నిన్న రాత్రి తిరుపతిపోయిరి. ఆర్. సి. బ్రహ్మగారు, హార్బరుఇంజనీరు నేడు కొచ్చిను బోవుచున్నారు.

మెరినావద్ద మోటార్ ప్రమాదము:— నిన్న సాయంకాలము పెరినావీచివద్ద నొక మోటారువలన టైసికిలు మీద పోవువాని కపాయముకలిగెను. విసువచాను భవనమువద్ద టైసికిలుపై 28 సెంట్లమునకును మెలాపురమునకు బోవుచుండగా వెనుకనుండి మోటారువచ్చి క్రొందబడద్రోసింది. ఆతనిచేతిలో నుండిన బ్రాండీబుడ్డి బ్రష్లై గాజుపెండులుగుచ్చుకొని గాయ ములు కలిగెను. వెంటనే మోటారులోవేసి ఆస్పత్రికిగొంపోయిరి. ఆయన మెలాపురంలో నివసించు బ్రాహ్మణకులగుడని తెలియు చున్నది.

మదరాసు రైల్వే ఉద్యోగులసంఘము:— ఈ సంఘమువారు తమ యిబ్బందులగుర్చి విచారింప నిన్న సాయంకాలము పెరంబూరు స్టేషనువద్ద సభ గావించిరి. ఎం. కె. ఆచార్య, ఎం. ఎల్. ఎ. గారు వారీసంఘమును బాగు గ సంస్థాపించుకొనవలసినదని కోరుచు ఉపన్యసించిరి. శ్రేణు యూనియను బిల్లు అంగీకరించబడినవెంటనే దానిమేలు బొందు టకై యీ సంఘమునుగూడ రిశిష్టరు చేయించవలెననిరి. జైప్రెస్టు పక్షమువారి మాయలలో పడవలసని పాచ్చరించిరి. జిల్లాతాలూ కా సంస్థలనుగూడ స్థాపించి అవసరమైనచో కాసనసభలకు కార్యక ప్రతినిధులుగ తమ వారినే పంపుటకు అపకాశ మేర్ప రుచు కొనునునిరి.

పచ్చయ్యప హోస్టలునమ్మె:—పచ్చయ్యప కళా శాలహోస్టలులో సమ్మెకట్టిన విద్యార్థులకును అధికారులకు సమా ధానము కుదురుటచే విద్యార్థులుతిరిగి హో స్టలు చే రి న ట్టు తెలియవచ్చెను. కాని తదనంతరము వింతవార్తలు తెలియుచు న్నవి. విద్యార్థులలో నాయకులగువారు మువ్వరిని హోస్టలు విడిచిపెట్టి వెంటనే పొమ్మనగా, అందొకడు లయోలా కాలే జీలో చేరెనట. వీరు కాలేజీవిడిచిపెట్టుటకు ట్రాన్సుఫరు సర్టిఫికేటులు కోరియుండిరి. కాని అట్టి సర్టిఫికేటులు కోరువారికి సర్టిఫికేటు లొసంగబడవని నిన్న సాయంకాలము ప్రెసిపిటాం గారివద్దనుండి ప్రకటన ప్రతి తరగతిలో చదువబడెను. కాలేజీ విద్యార్థులయందు హోస్టలు నివాసులయందు చాల ఆందోళన కలుగుచున్నది.

టుంగీల దొంగతనము - 6 నెలలు కఠినశిక్ష:— ఎగూరు పోలీసుశాస్త్రంలో అమ్మాయి అమ్మ, శేషచలం అను నిరువురు ముద్దాయిలపై గల దొంగతనము కేసులో అమ్మాయి అమ్మకు 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడెను. బ్రిటిష్ కేసు బజారు లో టంగీలవ ర్రకుడగు వి. నాగరాజయ్యరుగారు మార్చి 28-వ తేదీన రాత్రి తన అంగడి మాసికొని యింటికి బోయెను. వరు నాడుదయము వచ్చుసరికి తాళమట్టే యున్నదిగాని తలుపు ప లకయొకటి పక్కనొట్టుబడెను. లోన రూ 600 విలువగల పట్టు టంగీలు 70 పోయినవి. వెంటనే పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేయ గా ముద్దాయిలవద్ద 41 టంగీలను పట్టితెచ్చిరి. న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలలో అమ్మాయమ్మను దోషిగా నెంచి 6 నెలలు కఠిన శిక్ష విధించి, పిమ్మట ఒకసంవత్సరమువరకు ఎచ్చటనున్నది పోలీసువారికి దెలుపుచుండ వలెననిరి. రెండవముద్దాయిని సత్విన ర్తనకై పూచీకత్తు రు 22 ఇమ్మనిరి.

కావేరి వటదలు
వటద లింకను హెచ్చుచున్నవి
అమిత భయాన్వదముగ నున్నది
ప్రమాదమున నొకబాలికయు, బండివాడు మృతినొందుట
కుంభకోణము, జూలై 20:—నిన్న రాత్రినుండి కావేరి మట్టియొకయడుగు హెచ్చినది. కుంభకోణము వంతెనయొద్ద 8.8 అడుగుల యెక్కువయెత్తున వటదపాటుచున్నది. నీరుక్రమ ముగా నభివృద్ధిచేందుచున్నది. గ్రీను ఐ. సి. యస్. గారు వట దలకొరకు ప్రత్యేకముగ నియోగింపబడి కొలరూనువద్దకు బోవు చున్నారు. వటద యేమాత్ర మిక్కిలైన హెచ్చినను పట్టెమునకు చాలప్రమాదము వాటిల్లినని భయపడుచున్నారు. తిరునాగేశ్వర కాలువ గట్టుపైబడి పట్టెములలోని కొన్ని భాగములలోనికి దిగి నట్టము గలుగజేసినది.

దక్షిణ ఆర్కాటు జిల్లాలోని వరినాదము సరస్సులో నికి పాటువాదవూరు కాలువను లోతుగా త్రవ్వి మరమ్మత్తు సేయుటకు ప్రభుత్వము 5 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేసిరి. ఈ సంవత్సరమున మట్టుప్రక్కల చాలభాగము సాగు నున్నది.

ప్రమాదమునొత్తన సంభవించిన మరణము
తిరుచనాపల్లి, జూలై 21:—నేటి - గోవిందరాము గణేశదాసుగారి యేజంటగు కన్యాలాలుగారు తన మాడు సంవత్సరములు వయసుగల కుమార్తెతో జట్టా గై కావేరి వరదలను జూరటకు వం తె న వద్దకుబోయెను. తనమాతను బంజేవానిని బండియొద్దనుంచి తా ను వంతెనపమీపముగా బోయి నదిని దర్శించుచుండె. ఇంతలో చుట్టుప్రక్కల శ్రేణ్యుబివే భాజాసంచానప్పడుగు గుట్టము బెడటి బండినె త్తివేసినది. బండివాడు పిల్ల యు నీటిలోనికిజారి మునిగిపోయిరి. (అ. తె.)

కొచ్చి ఓడలరేవు స్కీము
తిరువాన్కూరు సంస్థాపన వాటా
దివాను సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుతో సంప్రదింప వెడలుట
తిరువేంద్రము, జూలై 21:—కొచ్చిను ఓడల రేవు స్కీము సంవర్ధమున మదరాసు ప్రభుత్వపు లామెంబరు సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారిలో సంప్రదింపుటకు తిరువాన్కూరు దివారు బాబ్బుగారు ఎర్గాకులము నేడు వెళ్లిరి. ఈ స్కీము ప్రకారము రేకేనకువచ్చు సుంకములలో 1/3 వంతు తిరువాన్కూరునకు రావలయును. రేవు నిర్మాణమునకు సు మారు నాల్గు లక్షలు తిరువాన్కూరు వ్యయము చేయవలసియున్నది. కాబట్టి తిరువాన్కూరునందు గల వాణిజ్యముచే న్యాయమున వాటాసుంకములనుండి తిరువాన్కూరునకు చేపూరవచ్చును. ఇందుచే చాలకాలమునుండి కొచ్చి తిరువాన్కూరు రేవు సంద్ధిచేగల యిబ్బందులు తిరువాన్కూరు ఇక సమభవించ వనసరములేదు. (అ. తె.)

గుత్తి పునర్నిర్మిత పోలీసు పన్ను
ప్రజలు చెల్లించవలసిన మొత్తము
“పునర్నిర్మిత పోలీసుపన్నున కనువ్యయము నంతను ప్ర జలవలననే వసూలుచేసెదరని”యిదిచరకు రెండుసార్లు ప్రక టించిరిగాని యిపుడు ఆవ్యయమున దోరతమునాగు భరింపవల సినభాగ మెంతయో తెలియజేయవలెనని దొరతనమువారు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకువ్రాసిరి. ఇది ప్రజలకు మంచి ఉపకార మును ట నిశ్చయము” అని డి|| బి|| కేశవపిళ్లగారు అనంతపురము నుండి శ్రీధర తంజివార్ల నడిపిరి.

గాంధీ ఆశ్రమము
ఆశ్రమవాసులు-దినచర్య
ఆశ్రమవాసులు త్యాగిలురును, పట్టుదలగ పనిజేయు దేశాభిమానులు. ఆశ్రమము నడపించుటయందు మంచి ఉత్సా హముగలవారు. వీరందరు అసహాయోద్యమముందు పనిజేసిన వారే. కొందరు జెయిల్లకుగూడ బోయిరి. వీరు 20 వంది గలరు.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఆశ్రమ మంతెను స్వయముగ నడపుచున్నారు. ఆశ్రమబాలరకు ఆంగ్లవిద్య వీరే శ్రద్ధగజెప్పు చుందురు. వీరికి నారాయణయ్యరుగారు తోడుగనున్నారు. అయ్యరుగారు మధురలో న్యాయవాదిగానుండి వృత్తి విసర్జించి రెండేండ్లు కారాగృహవాస మనుభవించిన దేశాభిమానులు. తమిళనాడు ఖిద్దరుబోర్డువారసు కె. సంతానముగారు కూడ ఆశ్రమ మునందేయుండి ఖిద్దరు ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించుచున్నారు. మరియొకవురు పంచములుగూడ గలరు. వీరిలో నొకరు ఆశ్రమ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. రెండవవారు రంగులవే యు ట యుం దు శ్రద్ధ గల వారు. వీరం దరు ఒక గది లో నే ఏక కాల ముం దు భుజించురు. పంచమ భేదములేదు. నేతపనియందున్న యిరువురు సభ్యులు సబ ర్యుతి ఆశ్రమములో శిక్షా బొందినవచ్చిరి. రంగులవేయు నాతడు బందరులో శిక్షా పొంది వచ్చెను. చాల బాగుగ రంగుల నభివృద్ధిజేయుచున్నాడు. హిందీ ఉపాధ్యాయు డొకడు గలడు. ఈ సభ్యులుగా నేత వృత్తిగా గలవాడొకడును వడ్రం గి యొకడు ఆశ్రమములో గలరు. ఆశ్రమ సభ్యులు వడ్రంపని నేర్చుకొని రాట్నముల తయారు జేయుచున్నారు. సభ్యులంద రకు ఒక్కటే వంటశాల. ఇరువురుమాత్రము కుటుంబములతో నున్నారు. వారి ఖర్చులను ఆ శ్రమమే భరించుకొనును. ఆశ్రమ వాసులందరు, ఎల్లపుడు ఉత్సాహముగను ఆనందముగను ఆరోగ్య ముగను ఉన్నారు.

ఆశ్రమవాసులకు ప్రాతఃకాలము 5 గం. లతో దినచర్య ప్రారంభమును. ఒక గంట మోపును. వెంటనే అందరు లేచి పెద్ద చెట్టుక్రింద జేరి ప్రార్థన గావించురు. ప్రార్థన సంస్కృత స్లోకములు అరవపాటలతోగూడ యుండును. పిమ్మట బలకు వచ్చి రాట్నము ద్రిప్పదురు. తమ వంట నూలు వీదినమున కా దినము తీయుదురు. ఉదయం 7-15 గం. ప్రాతః కాలభోజన మగు ను. 7-30 గం. ఎవరి పను లకు వారు బో యి తిరిగి 11 గం. భోజనమునకు వత్తురు. భోజనానంతరము కొన్ని నిమిషములు విశ్రాంతిగొనిన పిదప హిందీ, ఇంగ్లీషు, దేశచరి త్రమున్నగుపాఠములు ప్రారంభమును. ఆశ్రమబాలరకు గణితము, ఆంగ్లభాషారచన సరిగ చెప్పబడుదురు. ఆశ్రమములో నొకగ్రంథాలయముగూడగలను.

సాయంకాల భోజనము 6-15 గంటలకు ముగియును. కొందరు ఒంటిపూటభోజనమే చేయుదురు. భోజనానంతరము తిరిగి ప్రార్థనలు జరుగును. రాత్రి 7-30 మొదలు 8-30 వరకు తమిళ భాషలోని కంబరామాయణము, మహాభారతము మున్నగు పురాణగ్రంథములు చదువబడును. 9 తేక 9 1/2 గం. అంధు నిద్ర కై విశ్రమించురు. శుక్రవారదినము విశ్రాంతినినాగును, పవిత్రదినముగ గణించురు. ఆశ్రమవాసు లీదినమున ప్రక్కగ్రామములకుబోయి, నూలువడుకుటను, అస్పృశ్యతానివారూ ప్రోత్సహించుమే ప్రచారముజేయుదురు. చుట్టుపట్లనున్న 30 గ్రామములకు కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమము గుర్తించి పనిజేయుచున్నవి. ఇంత స్వల్పకాలములో ఆశ్రమవాసులు యింతవరకు జయము గాంచిరి. ఇంక నెంతైన జేయగలరు. ఆశ్రమవాసులు బ్రహ్మచర్య మవలంబించుచున్నారు. వారి ప్రకాంత జీవనము జూచిన వారికి త్యాగబుద్ధి, దేశాభిమానము నూత్యుజీవన మలవడక మానవు. (చూపటి)

కలకత్తా మేయరు

నేనుగుప్తగారి నేలవెట్టితిని?

మహాత్మాజీ సమాధానము

కలకత్తా మేయరు నెన్నుకొను విషయమున నే నెందులకు జోక్యము గలుగజేసికొంటినిని బెంగాలులో కొందరు మిత్రులు అయ్యెనును చెప్పిరి. ఇందులకు నేను సమాధానము జెప్పకొనుట యుక్తముగ నుండవచ్చును. బెంగాలుదేశమునకు ఆర్యులకు నవ్వము గర్వింపుడు ఆర్యునిస్థితిలో సహాయము సరముగ నున్నపుడు నేనెందుగ నిలిచి వసంతా దేవిని తండ్రిలేని పిల్లలను ఓ దార్పవలెననియుంటి నేగాని, వారికిష్టములేనిదే వారిపై బడవలెనని యనుకొనలేదు. నా మిత్రుడు ప్రాణన్న హీతుడు పోయినపుడు నే నీమాత్రము జేయుట నాధర్మమై యున్నది. బెంగాలంతటను దేశబంధుస్వార్థనిధిని నేను స్థాపించి యుండుటచేత బెంగాలులో తప్పకుండ ఆగిపోవలసి వచ్చెను. తరువాత సంవత్సరములు చూడ ఈ నేను జేసినపని న్యాయముని తోచెను.

కాని దేశబంధుస్థానే కలకత్తా మేయరు నెన్నుకొను విషయమున నేను సలహానిచ్చి మార్గదర్శకుడు గావలసియుండునని నే నేమాత్రమును దలంపలేదు. ఈపనిని సంతోషముతో నిర్వహింపబడినది నాదేశం. కాని నిపాయికి దుమికిలేదు ముక నలినదే గాని ప్రత్యక్షముయ మలోచించుటకు వ్యవధి లేదు. ఈ మేయరు నెన్నుకొనుపని జేయుచున్న పార్టీలు నా సలహా కావలెనని కోరినపు తదుప్యతేకపోవుటచేత బాధ్యతను నివలుకొనజాలకపోతిని. ముగ్గులోనికి దింపిన తరువాత కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపల పక్షము ఆ విషయమై నిర్ణయించువరకును తప్పించుకొన వీలులేకపోయెను.

నే నిచ్చినసలహా మంచినగునో కాదో, పట్టాక్షేమమునకు చింతించునో కాదో ఆ విషయమై ఆ నేకాభిప్రాయములుగలుగ గలవు. నేను దేశమునకును స్థానమునకును నాపట్టామునకును ఉత్తమ వాని తలంచిన సలహా నిచ్చితినిని మాత్రము చెప్పగలను. నే నీపని జేయుటలో ఆచారమును, పద్ధతిని అనుసరింపవలసియుండెను. దేశబంధు జీవించియున్నయెడల అందరును ధర్మబద్ధుని గుర్తించిన పద్ధతుల మీద నే విధముగ పనిచేయునని నేను నమ్మితిని అదేవిధముగా నేను నావిధిని నిర్వహించవలసియుండెను. కాంగ్రెసుకు పట్టికి నాలుగేండ్ల నుండియును మ్యూనిసిపాలిటీలను స్థానిక సంఘముల నాక్రమించి నిర్మాణకార్యక్రమము నభివృద్ధి జేయవలె, నను నుద్దేశ్యముతో నుండెను. ఇట్టి సంఘముల నాక్రమించుటలో వెనుకనున్న యుద్దేశ్యము పురపాలకవ్యవస్థనుగూర్చి యెక్కువ పనిజేయవలెనని కాక రాజకీయముగ నెక్కువ హక్కులను సంపాదించవలెనని యుండెను. ఇట్టి ఆశ యుండుటలో తప్పేమియు లేదు. ఈ సంస్థానముల బెట్టిన ప్రభుత్వమువారే తమ అధికారమునుముద్ద జేసికొనుటకును ప్రత్యేకము ఎక్కువ జేసికొనుటకును వానిని ఉపయోగించుకొనుచు పురపాలకవ్యవస్థ విషయమై లక్ష్యము లేకుండ నుండురు. లండను కాన్టీ కాన్సిలు యొన్నికలు రాజకీయ విషయములపై ఆధారపడియుండునని నాకు దేశం. రాజకీయతాప మెక్కువగు సరికి అది యేమాత్ర మెక్కువయ్యెనో మ్యూనిసిపలు యొన్నికలనుబట్టి కనుగొనవచ్చును. ఇంగ్లాండులో నే మునిసిపాలిటీలను రాజకీయ ప్రయోజనముల బుపయోగించునపుడు, ఘరియొక భేదముక్రింద నున్న దేశము అట్లుచేసెనన్న అనవరము లేదందురా! యెక్కువ అవసరమును. ప్రభుత్వమువారు నిర్మించిన యంత్రముల నుపయోగించుట యుక్తమని యంగీకరించునెడల రాజకీయాధికారమును సంపాదించుటకు మ్యూనిసిపలు సంస్థల నాక్రమించుట తప్పని సరియే యగును. దేశబంధు ఆయుద్ధేశ్యముతోనే కలకత్తా కార్పొరేషను నాక్రమించెను. ఆయన అనకాశమును గైకొని కాంగ్రెసు అధికారము లేదా బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షముయొక్క అధికారము సుసీధించునటుల బాగా పనిజేసెను. అందుచేత ఆయన కార్పొరేషను పనుల నేమైన అలక్ష్యముజేసెనా? లేదని నేను గట్టిగ జెప్పగలను. ఆయనకు రాజకీయములను పనుల జేయుటలో కంత ఆశ యుండెనో మ్యూనిసిపలువిషయములలో గూడ అంత ఆశతో పనిజేసెను.

మేయరు యెవరుండవలెను?

అట్టి ఆయుధాసానమున మేయరుగ నెవరుండవలెను? ఆయన పట్టింపిన పార్టీలో నే యెవ్వరైన యా అధికారమును

వహించుటకు తగినవారుండవలెను. నాయకశ్రేష్ఠు డనుసరించిన ఆచారములను నిర్వహించి, మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములలో సమర్థుడై పార్టీగౌరవమును ప్రతిష్ఠను యినుముడింప జేయగల వానికి యావచ్చని నొసంగవలయును. ఈగూఢాచారము లన్నియును జే. యం. నేనుగుప్తగారిలో గలవని నాయకశ్రేష్ఠు డయ్యెను. ఆయన స్వరాజ్యపక్షమును నడుపుటకు ఇష్టపడునెడల, దేశబంధు అధ్యర్థమునంతను నిర్వహించి ప్రతిష్ఠతో పనిజేయుట కాయన తగినవా డనియు, తగినప్రాశ్నానామాయన కీయవచ్చుననియు జెప్పవచ్చును.

కాని ఆయన మాడుపనులను నిర్వహించ గలడా? ఆయన న ప ప డే రా ష్రీ య కాంగ్రెసు సంఘమున కధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనిరి. స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకుడుగ నుండి కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమము నిర్వహించుచు కలకత్తా మేయరు పనినిగూడ నిర్వహించగలడా? ఈ భారముతో క్రుంగిపోవునెడల ముఖ్యశిగౌరవమువలన ప్రయోజనమేమి? ఇందులకు నేను జెప్పగల్గినది నేనుగుప్తగారికి స్వసామర్థ్యము దెలియగలదు. ఆయనకు కావలెనని కోరిన యెడల అధికార మీయవలెను. అంతేగాని నెత్తిన పడవేయ గూడదు. దేశముకంటె స్వలాభము నెక్కువగ పాటించి నేనుగుప్తగారు ఆలోచనలు చేయునెడల చాల ఉపద్రవముగలదు. అటు వంటిప్పుడు ఆయనను స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడుగ జేయుటగూడ నుపద్రవమే. ఇట్టి అనుమానముల కాయన పోతుడుగాకు న్నుయెడల ఆయన కున్న పనికి తోడు కావలెనన్న ఆభారమును ప్రతిష్ఠతో నిర్వహించునెడల మేయరుపని నీయవచ్చును. చేరుగల కాంగ్రెసు వాది యొకరును, అందులో దేశబంధుస్థానే వచ్చువారు గౌరవముతోనను ఆశపడరు. నేనుగుప్తగారిని జూడకార్కులాడ్డు మేయరు కాగోరిన మాక్స్వీన్ జ్ఞాపకము వచ్చెను. ఆయన తనకు గౌరవము దెచ్చుకోవలెననికాక, ఆ ఉన్నతస్థానము వహించినపుడు వచ్చు ఒడుదుడుకుల నెదుర్కొనవలెనని కుతూహలముతో నుండెను. దేశబంధుస్థానే వచ్చువారిస్థితి మాక్స్వీన్ యెదుర్కొన్న వానికన్న నెక్కువ కష్టములు రావచ్చును. మాక్స్వీన్ తన ప్రాముఖ్యతే యేమైన సత్యంని నిలువ కర్చునా జేసెను. దేశబంధుస్థానే వచ్చువారు తనగౌరవమును నిల్పుకొను నట్లుండవలెను. దేశబంధు నిరూపించిన త్యాగగౌరవప్రమాణముల నుండి యేమాత్రము తొలగిపోయినను ఆయనస్థానే వచ్చిన వారి గౌరవము బ్రతికినన్నట్లు పోయినదే యగును. ప్రామాణ్యము పోయినను బాగుండునుగాని జీవచ్ఛవమువలె నుండును. కలకత్తా మేయరు పదవికి నేనుగుప్తగారికి గల గూఢాచారముల గూర్చి చర్చించుటలో నేడు నాతోనున్న మిత్రులతో వితర్కించితిని. కాంగ్రెసు పక్షమును, కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపలు పక్షమును నావాదము గ్రహించి విశేషములను గమనించి యెవరో కొందరు వద్దన్న ను నేనుగుప్తగారి నిర్ణయమును అంగీకరించిరి. వారు ఆయనభారమును సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించెదరని నేను నమ్మెదను. నేనుగుప్తగారు దేశబంధు నిర్ణయించిన ఉన్నత ప్రమాణమునకు తగినటుల పనిజేసెదరని నా కేమాత్రమును సందియము లేదు.

మ్యూనిసిపలు బాధ్యతలు

ఇప్పుడిట్లు చేసితిమి గదాయని యిది సర్వకాలమునకును ఆచారము కాగూడదు. ఎంతసమర్థుడైనను మాడుపను లొక్కరిపై బెట్టుట ధర్మము గాదు. మాడు పెద్దపనులను ఒక్కరు బాగా సవరింపజాలరు. స్వరాజ్యమునకు పనిజేసికొనుటకుగూడ వ్యామోహమెక్కువగనుండును. వ్యామోహములేకుండ జేయవలసినపుడు వానికి లోనగునటుల జేయుట అన్యాయము. రాజకీయపక్షములు మ్యూనిసిపలు సంఘముల నాక్రమించినను, రాజకీయరంగములందు బాగా పనిజేయువారికి మ్యూనిసిపలు బాధ్యతల నొసంగుటగూడ తప్పదు. మనము పరాధీనులమైనను మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములను వానినిగూడుటబట్టియే ఆలోచించి మ్యూనిసిపలు పనులజేయుటలో రాజకీయకార్యధోరణి లేకుండ నుండువారి నే ఆపనులకు నియోగించవలెను. మనము ముందీక్షాగ్రత దీక్షింపకున్నయెడల మ్యూనిసిపాలిటీల నాక్రమించుటకు జేసినయత్నములు వృధాయగును. మ్యూనిసిపలు కార్యనిర్వహణమునకు గావలసిన శిక్షణమును రాజకీయకార్యాలంపటుడు పొందజాలడు. జడ్జి ఆహ్లాదాలో నున్న పుడు అడ్వొకేటుగగాని, రాజకీయతైత్తిగాని యెట్లుండడో అట్లే మ్యూనిసిపలు కాన్సిలరు ఆస్థానమున నున్న పుడు రాజకీయవిషయములను పూర్తిగ వదలివేసియున్నానీ తన రాజకీయపక్షమునకు నేపజేసినవా డగును. మ్యూనిసిపలు కార్యనిర్వహణమును తత్త్వముఖ్యమును దెలిసినవాడైనను ఈ

మాడుపనులను ఒక్కరినిమీదనే జేయుటకు అంగీకరించిన కారణము ఇప్పుడున్న అసాధారణస్థితిలో నేమైనను సరే గట్టిపని ఉపద్రవయుక్తమైనను జేయవలసిన దనియే. రోజుకు రోజు దాములు పుట్టురు. దేశబంధు పోయినతరువాత పడినలోటును పూడ్చుటకు నెవ్వరికిని సాధ్యముగాదు. ఆయన వదలిపోయిన భారమును వహించుటకు అసాధారణమైన ఆశ్రయములుండవలయును. సామాన్యముగ నుండవలసిన క్రిస్తిసామర్థ్యములను, చిత్రశుద్ధియు నున్నయెడల ఈఆశ్రయము లాయనకుగల్గును. నామట్టుకు నేను నాజీవితములో నిట్టిపనిని జేయుట కిదియే మొదలును తువయును. ఇక మరల నిట్టిదియే చేయును. నేను నాబాధ్యత నెరిగియు నందున్న ఉపద్రవము నెరిగియు నిట్లు చేసితిని. జే. యం. నేనుగుప్తగారికి కావలసిన విజ్ఞానమును క్రిస్తి భగవంతుడు ప్రసాదించుగాక! రాజకీయకార్యములలో తీవ్రముగ పనిజేయుచుండిన వాని నెన్నుకొనుటవలన కలకత్తా పురాభివృద్ధి కాటంక మని కలకత్తాపౌరులు తలంపకుండవలెగాక! ఫిరోజీషా మెహతాసాధ్యశ్రమ గలదు. ఆయనకన్న నెక్కువైన కార్పొరేషను అధ్యక్షుడుగాని, యెక్కువైన కాన్సిలరుగాని కానరాదు. గతవత్సర మాయనసాంప్రదాయములను విలంబించిపట్టు నిలువబెట్టెను. ఆయన నిష్పక్షి కముగ అతిసమర్థతతో తన కార్యభారమును నిర్వహించెనని ప్రతిపత్తులుగూడ ఒప్పుకొనిరి. విలంబించి యేమిటి, గొప్ప రాజకీయచేత్ర గాడా? నే నీవిషయములను దెలుపుటలో మ్యూనిసిపలు కార్యనిర్వహణ మున్న నెట్లుండవలెనో దెలిపితిని, ఇంకను ఆస్థితి భారతదేశములో పరిణామము గాంచవలసియున్నది. ఆపనిని కాంగ్రెసే చేసి పుణ్యము గట్టుకొనునని నేను తలంచుచున్నాను. వారి వారి పట్టణములలో మురికికాల్వలను శుభ్రముగ నుంచి శుభ్రమైన పాలను చేకధరలకు యిప్పించి, త్రాగుడు వ్యభిచారము లేకుండజేయగల కాన్సిలరులు వచ్చినపుడే యియ్యది పరిపూర్ణము గాగలదు. (యంగిండియా)

కథలాలు గ్రామసాధ్యశ్రమ

ఖద్దరు ప్రచారము

మగన్లాలు కే. గాంధీగారు యంగిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

కథలాలుగ్రామము ఖేడాజిల్లా కపద్వంజి తాలూకాలో నున్నది. ఉద్యమప్రారంభమునుండియు యిచట ఖద్దరు తయారగుచుండెను. ఇంతవరకు నెమ్మదిగ తప్పకుండ పనిజేయుచు గుజరాతులో కల్ల చౌక యగు మంచి ఖద్దరును తయారుచేయుచున్నది. ఇతరరాష్ట్రములలోనికిగూడ నిది ప్రాకినది. ఈ సంవత్సరము అచట పనిజేయు ప్రముఖులు కొందరు యిచ్చట యెంతప్రతి ఖర్చునో కూర్చి తద్వారా మ్యానేజరు శ్రీయుత శంకరలాలు ద్వారకదాసు పరీఖుగారు తాలూకాలో ఖద్దరు లేటును యితరసంగతులును ప్రకటించిరి. ఇతర రాష్ట్రములలో ఖద్దరు తయారగుచోట్లవలెనే యిచ్చటను చౌకగనున్నది.

1. ఏకులు పాను 9 అణాలు.
2. నూలు 8 మొదలు 10 నెంబర్లవరకు పాను 14 అణాలు.
3. జంటనేత పేక పడుగున్నది. 27 అంగుళముల వెనుల్పు 17½, 18 గజములతోను 7 పానుల బరువు. గజము 7 అణాలు.
4. ఒంటిపోగు పేక పడుగు ఖద్దరు 27 అంగుళముల వెనుల్పు 18 గజములు పొడుగు. 4 పానులబరువు. గజము 8 అణాలు.
5. తువాలజములునేత 25 అంగుళముల వెనుల్పు 1 గజము పొడుగు. ఒక్కటి 7 అణాలు.
6. జములు నేత తువాలజ్లు 26 అంగుళముల వెనుల్పు 1½ గజములు పొడుగు ఒక్కటి 9 అణాలు.
7. జములునేత తువాలజ్లు 26 అంలి వెనుల్పు 1½ గజములు పొడుగు. ఒక్కటి 11 అణాలు.
8. జేబురూమాలు 22 అంలి వెనుల్పు 22 అంలి పొడుగు. ఒక్కటి 4 అణాలు.

ఈ రేట్లప్రకారము కార్యాలయము సరకు నంతను అచ్చులనే అమ్మనలెననుకొన్నది. ఇతరరాష్ట్రములకు బోయి అమ్మనక్కరలేదు. ఇతరచోట్లనుండి తెప్పించుకొనక్కరలేదు. ఆయితే మంచురకపు చీరలు, ధోవతులు మాత్రము తెప్పించుకొనవలసి యుండును. కారణము మధ్యరకం నేతకు తగినటుల మంచురకం నూలును కథలాలు తయారుచేయుటలేదు. కార్యాలయము యిందులకే ప్రయత్నము జేయుచున్నది. కొంచెము

మంచి ప్రతి బాగా యేకీ యిప్పుడున్న రాటనులను మార్చి మంచికడులు పెట్టి పనిజేసినయెడల యిప్పుడికూడ నెరవేర గలదు.

ఈకార్యాలయము యీతాలూకాలో ఖద్దరు పనికి ప్రోత్సహము గలుగ జేసినందులకు అభినందింపవలసియున్నది. ప్రతిని ఉచితముగ నిచ్చినవారి నింకను యొక్కవగ నభినందింప వలయును. ఇట్టి ధర్మము త్రిగుణమైన విశేషము. ఇచ్చిన వారికి పుచ్చుకొన్నవారికి గాక దేశమంతటను పుణ్యము. కారణము ఇందులన త్రివర్ణమును యీ దేశమునుండి పోవుచున్న లక్షల కొలది రూపులను కొంతవర కాపుట యగును. వందలకొలదివలంబులకు పని కల్పించి అన్నము పుట్టునకుల జేయును.

ఇదియేయుట యెట్లో కథలాలు దారి చూపెను. ఇతర తాలూకాలను రాష్ట్రములును ఈ ఆదర్శమును గైకొని భారత దేశములో అన్నము లేకుండ ప్రాణములను గోల్పోవు మంచిన వారిని రక్షించుటకుగాను యీగ్రామము జేయు ప్రయత్నములు విజయవంతము లగుగాక!

దేశబంధుస్థారక నిధి

మహాత్ముని సీరసంకల్పము

(యంగిండియా)

నే నిప్పుడు బెంగాలులో చేయుచున్న ప్రయోగము దేశబంధు స్థారక నిధి వనూళ్ల కై నది. 10 లక్షలను వనూలు గాకుండ యిప్పుడు కలకత్తానుండి వడ్డీపోవుటకు నా కిష్టము లేదు. కాని కొన్నిజిల్లాలకు వచ్చినవని వాదనను జేసివారి కాశాభంగము గలుగజేయుటకును మనస్సొప్పుటలేదు. కాని యీ సారి నా ప్రయాణము నిధి వనూలుజేయుటకును ఆయన సందేశమును దెబ్బలు కనునని హెచ్చరించితిని. ఈ స్థారక నిధిపేరుతో నైనను నేను ప్రయోగము జేయుచున్నందులకు సంతోషముచున్నది. ఎక్కడ బట్టినను బీదలు స్త్రీ పురుషులు ఉన్నదెల్ల నిచ్చుట అద్భుతముగనుండెను. వారల నేమి యు నిర్బంధము పెట్టనక్కరలేదు. అడుగుటయే తడవుగ వారు ఇయ్యగలంత యిచ్చిరి. వృద్ధులెంతయును కట్టుకొన్నభోవతుల చెంగనగట్టిన మల్లను విప్పి అందులో నున్న దాని సంత ను ఇచ్చి వేయుచుండిరి. అటు వంటప్పుడు మల్లి వారిది వారి కిచ్చివేస్తామా అని బుద్ధి కలిగెడిది. కాని మరియొకసారి ఆలోచించుకొనగా వారిచ్చినది తీసికొనుట ధర్మమని వనస్సు కుదుర్చుకొంటిని. దేశబంధు తన సర్వస్వమును అర్పణ జేయలేదా! ఆ ఆసుపత్రికష్టములోనున్న స్త్రీలకొరకుగాదా! ద్వారలోకి బెట్టినన్న యీ ఆసుపత్రిలో బీద వింతలువులు దాచుటగ శిక్షగాను నొందరా. సదుద్యమ మునకై తమ సర్వమును ఇచ్చివేయువారికి భగవంతుడు పది రెట్లు మరల(పసాదించినను న్యాయము నే నేల సందేహింపవలెను. ధనవంతులుగూడ వెనుదియకయిచ్చిరి. చిన్నపట్టాములం జరిగిన స్త్రీలసభలందు నగలు పుచ్చుకొనవలెనని నేననుకొన లేదు. కాని అన్ని చోట్లను సోదరీలు తమ నగలకుగూడయిచ్చిరి. సిరాజ్ గంజిలో నిద్దరు పెద్దబంగారుగొలుసుల నిచ్చిరి; ఈపత్రిక కిది వ్రాయునప్పటికి పోయిన నాల్గు చోట్లను స్త్రీల సభలలో పురుషుల సభలందువలె వేల కొలది మంది గాక వందలకొలదియే వచ్చినలు వనూలు పురుషులసభలలో అయినంత యయ్యెను.

దారిద్ర్యచిహ్నము.

ఈవనూళ్లను జూచి చాల విషయములు నేర్చుకొనదగి యున్నవి. ప్రజలు ఎంతటి దారిద్ర్యములో నున్నారో కన్నులార గానించుచున్నది. నేనట్టివారు వేలకొలదిమందిదగ్గరనుండి వనూలు జేయుచున్నాను. చాల చోట్ల అరకాసులుగూడ నిచ్చిరి. ప్రజలంత న్న నెక్కువ యిచ్చుట యిష్టములేక గాక వారివద్ద అంతకన్న నేమియులేదని నాకు తెలియను. నారెదుటనే వారు ముడిపిప్పి ఉన్నదంతయు నిచ్చిరి లేదా భేటు. ఖాళీజేసికొనిరి.

మౌననేవకులు

సిరాగంజినుండి యిషార్టీకి రైలులో బోవుచుంటిమి. అది నెమ్మదిగ నడుచును. అది ఒకకాళి.పదినిమిషముల కొకవేళ ను వచ్చును. గ్రామియులు ప్రతివేళనులోను వందలు వేల కొలదిమంది వచ్చి తమకాన్కలను చెల్లించిరి. ఈవిధముగ బెంగాలు సాంఘికమును వీడి మౌనముగ పనిజేయువా రెవ్వారుజేసిరి. వీరి పట్టికిని ప ర్రితి క ల క క గ వు . వారి

కి ప్రకటన జేసికొనుట స్వయంగాలేదు. వారు గట్టి పని జేయుటయే వారికి ప్రకటనము. వారు లేకున్నయెడల గ్రామియుల కేమియు తెలియనిదే. ఆయువకులే పర్యటనముజేయుచు పత్రికలు చేసినంతవఱకు జేయుదురు. కారణమువారికి వ్రాయును చదువను తెలియదు. ఈ రెండును వచ్చినవారు పత్రికలను కొనుక్కొనలేరు. ఇట్లు దైర్ఘ్యముతో త్యాగబుద్ధితో నేవజేయు భారతీయులకు వందనములు. ఈ వైష్ణవనందజుగు ప్రతిసభయును క్రమముగ సంవత్సరముండ బందోబస్తుగ పని యాన్నంతవరకు జరిపిరి. తమ దేశమును నేమింపు యీ యువకులద్వారా స్వరాజ్యము లేవక వచ్చును. రెయిల్వేయుద్వ్యంగులమాట చెప్పక విడువరాదు. నేనిదివరలో ప్రయాణము జేసినపుడురెయిల్వే అధికారులు పైనుండి క్రిందివరకును అమితోదారులుగనుండిరి. వారి సహాయము ఇదివరకు కన్న నిప్పుడై కు వ గ గా వ ల స యు న్న ది. దారిప్రక్కనున్న వైష్ణవలో కొద్దినిమిషములలో వేలకొలది వనూలుజేయుట స్వల్పకార్యము గాదు. కాని అది నెరవేరెను. కారణము వారుగూడ ప్రజలు, వలంబీరులతోబాటు కలసి పనిజేసి నాపని సులభముచేసిరి. నేను అన్ని వైష్ణవనంద దిగి సుంపులలోనుండ పోయి వనూలుజేసి రైలుపోవు లోపలమండిలో నెక్కువలసియుండెను. దేశబంధు బ్రతికి యున్నప్పటికన్న చనిపోయిన తరువాతనే ప్రజల శక్తి యంతయును బైటికుబుకునటుల జేయగలెను. ఆయనదేశీయుల కాయనయెడలను రద్దారా దేశమునెడలను గల కృజ్ఞతను గను గొనిరి.

ఇంటిమాట యేమి ?

ఇప్పుడీ ఆసుపత్రిని, రెండుతరములనుండియు ఆయన కుటుంబమునకు జెందిన సౌధములోనే పెట్టెదరా యని సందేహములు ప్రబలెను. సిహ్నప్రభువును యితరులను బంపినవిజ్ఞప్తిలో ఆవిషయము స్పష్టముగ దెలుప బ డె ను. ఆ సౌధ మిదివరకే బ్రష్టిలదేటిలోనికి బోయెను. అందు ఆసుపత్రి యో మరియొకదేసలో ఆయనపేర పెట్టవలసియే యున్నది. దాని విలువ రి లక్షలు. దానివిూద రెండు లక్షలు అప్పు దీర్చవలెను. ఇప్పుడువనూలుజేయు డబ్బుతో అప్పునిచ్చివేసెదరు. కాని అప్పును స్థారకనిధి వనూలు జేసినవారు రెండు లక్షలతో మామలక్షల ఆస్తిని సంపాదించిన వారగుదురు. అనగా 10 లక్షలు స్థారకనిధి వనూలునప్పటికి 11 లక్షల మూలధనము చేరవ దగను.

సంశయమేల ?

నేను ఈ 10 లక్షలను వనూలు జేయగలనా? అంత పట్టుదలతో నున్నానా యని సంశయించువారింకనుగలరు. ఇదుకునేను జెప్పగలిన దేమియులేదు. ఈస్థారకనిధికి బెంగాలు 10 లక్షల నీయజాలవన్నయెడల నేను బెంగాలు నెరుగ ననియే చెప్పెదను. ఇందులకు నేనంతవర కెవరివగ్గరకు పోయినను లేదన్నవారెవరులేదు. వనూలునగా కొంతకాలము పట్టును. కట్టుదిట్టములతో పని గావలెను. వనూలుకాదని నాకేమాత్రమును సందేహము లేదు. మో|| క|| గాంధీ

దేశబంధుదాసు స్థారకనిధి

4,64,268 రూపాయలు

దేశబంధునిధి కింతవరకు 4,64,268-18-6 (రూపాయలు) చేరినవి (18 వ లేదీ న్యూ ఎంపైజ్ - కలకత్తా)

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజాకాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ - రా - శ్రీ, రాయసం వెంకటకృష్ణుగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. ఘనరైలుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0.8.0. విలీనము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం.7, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారు - గాంధీమహాత్ముడు

వీరికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు

కలకత్తాకు వెళ్ళినప్పుడు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారితో భేటము మహాత్ములకు సమర్పించిరి

ద్రవిడరాష్ట్రమున నూలుచందా వరకు నమలు జరుపుటలో నాకుకలిగిన అనుభవమును మీకు తెలియజేయుచున్నాను. దానిని సరిగా కొనసాగించుటకు కొన్ని నూనలనుగూడ చేయుచున్నాను. నూలుచందావరకు నేను మహాపూర్వముగా సమ్మతించెను. పనిచేయనివారికి ఓటుహక్కు ఉండగూడదనుటయే న్యాయము కాని దాని నమలు జరుపుటలో చాల యిబ్బందులు కలుగుచున్న వని పెక్కుమంది ఆందోళనను చేయుచున్నారు. తగిన మార్పులను చేయనిచో యిగవరకునే రద్దుచేయుట లేటప్పింపవచ్చును. ఇప్పుడుగూడ చాలతాలూకాలో పని పూర్తిగా నిలిచిపోయినది. ఇందులో సభ్యులలో పముకూడ కలదు. మొనటి నెలలో నూలుచందాను పంపినవారిలో చాలమంది తరువాత వంపనేలేదు. వారి నడిగి వనూలు చేయువారును కనబడరు. దీనివలన ఎన్ని కలహాలలో చాల కలహములుగూడ కలుగగలవు. కొన్ని తాలూకాలో కాంగ్రెసు సంఘములవారు నూలుకు బదులుగా ధనమునే పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఆధనముతో వారు నూలు కొన్ని రాష్ట్రీయసంఘములకు పంపుచున్నారు. ఇది చాల అక్రమము. ఇట్టి అక్రమములు చాల జరుగుచున్నవి.

ఈనూలును తాలూకా గ్రామములనుండి రాష్ట్రీయ కార్యాలయమునకు పంపుటకు తేపాలన్యాయమండ్రీం నూలు కిమ్మకులో ఆర్థభాగము ఖర్చుచున్నది. అందువలన యీ నూలుతో నేయబడు బట్టలధర చాల హెచ్చుగా నుండకలేవదు. వివరములు

1. 24-5-25 వరకు తేపాలన్యాయము	110-2-9
2. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములమండ్రీం మండల తాలూకాసంఘములకై న వ్యయము.	55-1-0
3. పాల్వేలు, మాచి ఛాన్స్ 24-5-25 వరకు.	111-10-0
4. ఈ విషయమున కాఖాసంఘములు వ్యయపరచిన మొత్తము.	888-7-0

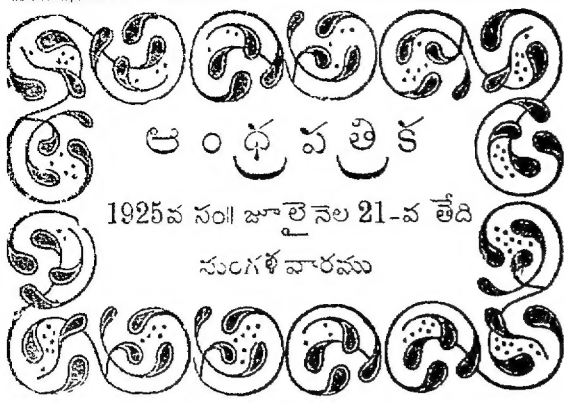
౧. మాడునెలలలో 3191-మందియొద్ద నుండి నూలు వనూలుచేయుటకు తేపాలన్యాయము.	888-7-0
అనగా ఒక చందాదారుకు రెం. జాలు.	
౨. రిజిస్టరులు, రసీదులు మున్నగువానిని 10 వేలమందికి అచ్చువేయించుటకు.	664-0-0
3. ఆఖాసంఘములకు పెట్టుబడి.	1845-0-0
(ఆ) ప్రయాణపు ఖర్చులు	540-0-0

మొత్తము 24-5-25 వరకు నూలుచందా నిమిత్తము ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమున కై న వ్యయము 8487-7-0

ఇన్నిచిక్కులున్నవిగాన దీనిని సవరించుటసరము. నూలుకు 2000 గజముల నూలును వడికియిచ్చిన చాలునని గత డిశంబరులో బెల్లం కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగుటకుముందు ద్రవిడ రాష్ట్రమహాసభవారు తిరువణ్ణామలలో తీర్మానించి యున్నారు. అదియే ఉత్తమపద్ధతి యని నాకు తోచుచున్నది గాన దానినే ఆమోదింపగోరెను.

నేలం, } చిత్తగించవలెను.
25-5-25. } పి. వరదరాజులు.

* * * * *
మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము
మీ కిప్పుడు బాగుగా ఆరోగ్యము కలిగినదని తెలిచెదను. నేనిప్పుడు శేవలము ఉదాసీనభావమునే అవలంబించితిని. నాకేమో నూలువరకునందే గట్టిసమ్మత మున్నదిగాని దానితో మీకు ప్రసక్తి లేదు. కాంగ్రెసు నాయకులందరను ఎటుల నిర్ణయించినను సరే నేనుగూడ సమ్మతించెదను. నాకది ఆచరణ సాధ్యము కాదని తోచినయెడల మాత్రము నేను నాయకత్వమును వదులుకొనుటకు నాకు స్వతంత్రత యుండవలెను. నాకు నూలు వదులుటయే ఉత్తమపద్ధతిగా కనబడుచున్నది.
కలకత్తా, } చిత్తగించవలెను.
14-7-25. } (సం) మో. క. గాంధీ.
(ఈలేఖను ప్రకటనార్థము ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి నేను మాకార్యాలయమునకు పంపెను. (ఆం. ప. స

బిటీమ నిర్ణయము

బర్మేశాహ్లా ప్రభువు ప్రసంగమును చదివిన వారందరకును, వారి నిశ్చయ మేదియో తెలిసియే యుండును. ప్రస్తుత సంస్కరణములను కొనసాగించ వలయుననిదన్న వేరొకవరమును వారొసగియుండలేదు. ఎట్టి యాశను పురిగొల్ప లేదు. దేశబంధు దాసుగారు జీవించియున్నచో, తీవ్రమగు ఆశాభంగమును జూపియుండెడివారు. స్వరాజ్యవేత్త సభవారు బర్మేశాహ్లా ప్రసంగమును నిరసించి, తమ పద్ధతులను మార్చుకొనుట కంగీకరింపక బోయిరి. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన అనుకూలముగ నుండుచో, ఇతరులను ప్రసంగములో సూచించినరీతిని గౌరవప్రదముగ సహకారము నలుపుటకు వీరు తమ సంసిద్ధతను మాత్రము గనుపరచిరి. కాని అట్టియాశ కెడము లేదని మరియొకమారు వెల్లడియైనది. లేనిపోని యాశల గలిగింపక, తమ యుద్దేశ్యమును స్పష్టముగ వెల్లడిశేసినందుకు, బర్మేశాహ్లా ప్రభువు గారిని అభినందింపవచ్చును. ప్రభువుల సభలో ముచ్చటించక పూర్వము, హిందూదేశమును తాము కత్తితో జయించితిమనియు, హిందూదేశపు సంరక్షణ బాధ్యతను తాము విడువజాలమనియు, మున్నగు మృదువాక్యములను, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు స్పరించిరి. ప్రభువుల సభలో జరిపిన ప్రసంగమునందు తమ భావములను కొంత కప్పి పుచ్చినను, దూరదృష్టిగలవారు భ్రమజెందజాలరు. కాని గత శనివారమునాడు వీరుగావించిన యుపన్యాసమునందు సందియము నెల్ల బాపిరి.

బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు తేటపరచిన రహస్యమును భారతీయు లెల్లరును గమనింపవచ్చును. ఇతర విషయములగూర్చి బిటీమ రాజకీయ పక్షములవారి మధ్య నెట్టి భేదాభిప్రాయమున్నను, హిందూదేశము విషయమున నేకాభిప్రాయమే ప్రబలియున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ పక్షమువారి కెక్కుడు అభిమానము గలదనియు, ఆ పక్షమువారి కెక్కుడు అభిమానము గలదనియు చలచుట కేవల భ్రమ దప్ప వేరుగాదు. ప్రభువుల సభలో చర్చను ప్రారంభించిన ఆవియరు ప్రభువుగారు తుట్టతొడకు బర్మేశాహ్లా ప్రభువు నభినందించుటతో సంతృప్తి జెందిరి. కామన్వెల్త్ లోగూడ లేబరుపక్షము వారెక్కుడు వారవను చూడక బోయిరి. ఈ సందర్భము నవకాశముగ గైకొని, తాము గావించిన ప్రకటన కన్న రేవేటివల యభిప్రాయమును లిఖరలు లేబరుపక్షముల యభిప్రాయములను గూడ సువ్యక్తపరచుచున్నదని, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు సగర్వ

ముగ బలుకుచున్నారు. లేబరుపక్షమువారు వీరి వాక్యములను కాదనబోరు. బిటీమజాతీయుక్కు నిశ్చయ మిదియేనట. అయ్యది మారదట. వెనుక పంగదేశ విభజనము నయితము స్థిరమగు నేర్పాటునియు దానిని మార్చ వీలులేదనియు ప్రకటించిన బిటీమ ప్రభుత్వమువారే, పిమ్మట తమంతట తామే విభజనమును తొలగించి స్థిరమగు ఏర్పాటును అపిరము గావించిరి.

అందుచే బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారి నిర్ణయము గాంచి భీతిజెందనక్కర లేదు. ప్రజల శక్తి సామర్థ్యములు వృద్ధియగుచో, స్థిరమగు ఆటంకము లన్నియు దొలగిపోక మానవు. కాని బర్మేశాహ్లా ప్రభువు ప్రసంగముబట్టి బిటీమ వారు సత్వరస్వరాజ్యప్రదానమునకు బుద్ధి పూర్వకముగ గడంగరని మాత్రము విదితమయినది. ప్రస్తుత సంస్కరణవిధానమును భారతీయులు చేపట్టి మనస్ఫూర్తిగ కొనసాగించి విజయము గాంచుచో, అభివృద్ధి కవకాశము గలదట. లేనిచో ముందు బోవుటకు ద్వారమే లేదట. బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు విధించిన పరతును హిందూదేశమంగీకరించుట దుర్లభము. చిరస్థాయి సంస్కరణములను చేపట్టినను వానిని జయప్రదముగ కొనసాగించుటెటులు? మితవాదులయినను యిక్కార్యమును నిర్వహింపజాలమని, మడ్డిమెను కమిటీవారి యెదుట నివేదించిరి. అసంభవమగు కార్యము నెవ్వరు నిర్వహింపగలరు? మడ్డిమెను కమిటీ మైనారిటీ రిపోర్టునందు సంస్కరణవిధానమును కొనసాగింప వీలులేదని స్పష్టముగ దెలిపినను, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు దానిని గమనింపకున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యభిప్రాయమునకు మైనారిటీ రిపోర్టున సలేపంపకుండుట కడు విచిత్రము. భారతీయ సభ్యుల యభిప్రాయము లెటుల తృణీకరింపబడెనో కనుగొనవచ్చును. కమిటీలును, విచారణలును, దేశమునకు పకరింపజాలవని, మడ్డిమెను కమిటీ విచారణ మరియొకమారు గుణపారమును నేర్పుచున్నది.

భేదాభిప్రాయము రీడింగు ప్రభువుగారు ఇంగ్లండు నుండి హిందూదేశమునకు బయలుదేరెదరు. వీరు ఇంగ్లండుకు పయనమయినపుడు, మడ్డిమెను కమిటీ మైనారిటీ సూచనలను బలపరచి రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నయినను వెంటగొని వత్తురని భావింపబడెను. కాని రీడింగు ప్రభువుగారి యుదంతము నంతను వినినను, ఇండియామంత్రిదే పై చేయి యయ్యెను. రీడింగు ప్రభువుగారి పుడు రిక్తహస్తములతో తిరిగి హిందూదేశమున కే తెంచుచున్నారు. బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారి ప్రకటనకు భిన్నముగ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటన గావించెదరని నమ్మువా రుడరు. ఇట్టి సితిలో ప్రజల కర్తవ్యమేమి? హిందూదేశ సమస్య విషయమై ఇంగ్లండునందు అన్ని పక్షములవారును ఏకమయి ఎటుల యేకస్వరముతో తమ నిశ్చయమును తెలుపుచున్నారో, భారతీయులును తమలో తమ కెన్ని భేదము లున్నను సత్వరస్వరాజ్య సంపాదన విషయమున తాము కృతనిశ్చయులమై యున్నటుల వెంటనే ప్రకటింపవలయును. పద్ధతులలో భేదముండవచ్చును. కాని, సాధింప

వలసిన ప్రయోజనముగూర్చి భేదముండజాలదు. భేదమున్నచోటుల దప్ప నితరసందర్భములలో కలసి బనిచేయుట కాటంకముండజాలదు. బిటీమ నిశ్చయము పార్లమెంటు సభల ద్వారా నెటుల వెల్లడియగుచున్నదో, హిందూదేశ నిశ్చయము కాంగ్రెసుసభద్వారా నెటులనే వెల్లడిగావలయును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమును చేపట్టవలయునని ఇంగ్లండు నిర్బంధించుచో, తామా నిర్బంధమునకు లోబడజాలమనియు, స్వరాజ్య సంపాదనకై సర్వ శక్తిని ధారణసేదమనియు హిందూదేశము ప్రకటింపవలయును. సంస్కరణములను నిర్వహింపనిచో, అన్ని ద్వారములనుమూసి యుంచెదమని బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు పలికిరి. దీనిని గాంచి నిరుత్సాహపడుటకు మారుగ, ప్రజలు అప్రమత్తులై పాటుబడుచో అడ్డముగ నున్న తలుపు లన్నియు వానియంతట యవియే విడిపోవును. ఆతలుపులను బిటీమవారే దీయవలసివచ్చును. గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వము క్రింద, ప్రజలు నిర్మాణసామర్థ్యమును గడించుట ముఖ్యమని విదితమగుచున్నది. ఈసమయమున అలసభావము బనికిరాదు. నిదురించుట కిది సమయముగాదు. బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారి కడపటి ప్రసంగమయినను, ప్రజలలో కార్యదీక్షను పురికొల్పు గాక!

ప్రపంచశాంతి: మతధర్మము

ప్రపంచశాంతిని రక్షించుటెటులు? ఈ విషయమై పాశ్చాత్య దేశములందు మరల కొంత యోచన జరుగుచున్నది. యుద్ధములు జరుగకుండుటకు ముఖ్యసాధనము, మాధ్యమముద్వారా వివిధ జాతులును తమ తగవుల పరిష్కరించుకొనుట దప్ప వేరుగాదు. అందు కింతవరకు ప్రయత్నము జరుగలేదు. ప్రపంచ మల్లకల్లోలముగ నున్నది. ఒకమూల మొరాకోయుద్ధము. వేరొక మూల చీనా కల్లోలము. బాల్విక్కుల యుద్ధవము పాశ్చాత్య ప్రపంచమును కలవరపెట్టుచున్నది. ప్రాన్సు జర్మనీ సఖ్య మింకను గుదురలేదు. ఇట్టి సితిలో, నానారాష్ట్రసంఘ మేమియు జేయజాలకున్నది. నానారాష్ట్రసంఘ సభ్యులు, పశుబలమునే నమ్ముకొనుటచే, యిట్టి దుర్గతి ప్రబలుచున్నది. జనీవా ఒడంబడికను ఇంగ్లండు మున్నగు దేశము లంగీకరించియున్నచో, యభివృద్ధి కవకాశము గలిగెడిది. ఏ కారణముచే నయిననీమి, కన్నరేవేటిపు ప్రభుత్వమువారి యొడంబడికను నిరాకరించిరి. ప్రాన్సుతో ప్రత్యేకపు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. బిటీమ ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొని, జనీవా ఒడంబడిక నంగీకరింపవలయునని, 600 మంది ఆంగ్ల క్రైస్తవ మతబోధకులు ప్రధానమంత్రియగు బాల్బెసెనుగారి కొక విన్నపమును పంపిరి తెలియచున్నది. మతబోధకులు తమ విధిని గుర్తించుచో, ప్రపంచశాంతిని కాపాడగలరు. మతము, మానవప్రేమను, భూతదయను బోధించుచున్నది. మతము హృదయమును ప్రేరేపించును. మత బోధకులు నిజధర్మమును మరచుట చేతనే, ప్రపంచమునందన్యాయము ప్రాకి బోవుచున్నది. మత హృదయమును కనిపెట్టుటచేతనే, గాంధీమహాత్ముడు సత్యఅహింసా

సందేశములను బోధించుచున్నాడు. అంగమత బోధకులు కేవలము, విన్నపమును పంపుటతో తృప్తిజెందక బ్రటిషు ప్రజలహృదయమును పురి కొల్పవలయును. శాంతిరక్షణ కడ్డుగ నున్న కారణములను తొలగింప ప్రయత్నించవలయును. గత సంగ్రామమునందు ప్రసిద్ధిపడసిన లాయడు జార్జి గారిదివరకేమని చెప్పచుండిరి? గత యుద్ధమువలన ప్రపంచమునందు సత్యరాభివృద్ధి గలిగెనని ప్రకటించిరి. నేడు వేరువిధముగ బలుకుచున్నారు. కొంతకాలము క్రిందట లండనులో ముచ్చటించుచు, రాజ్యాంగవేత్తలవలన ప్రపంచమునకు ముక్తి గలుగదని నుడివారి. యుద్ధము మూలమున, యూరపుకు వివేకము రావేదనియు, మరల నన్నిజాతులును తమతమ బలములను పెంపుజేసికొనుచు కయ్యమునకు కాలు ద్రవ్యమున్నవనియు, నిరాశతో బలికిరి. హృదయము పరిపక్వమయినగాని, ప్రపంచశాంతి నిలువదని, వీరు స్పష్టముగ చెలిపిరి. హృదయ పరివర్తనము మాటలతో గలుగునది గాదు. కేవల ధర్మోపన్యాసములవలనను చేకూరజాలదు. ఇందుకు మార్గమెక్కటే గలదు. నాయకులు, హృదయ పరివర్తనము నాచరణలో గనుపరుపవలయును. మతము నొక యంగీకారము, ధరింపక, తమలో నొక భాగముగ జేసికొనవలయును.

కార్యరేషను ఎన్నికలు:

శ్రీనివాసయ్యంగారి హెచ్చరిక

మద్రాసు కార్యరేషనుకు కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల నెన్నికొనవలయునని, శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు గావించిన హెచ్చరికను ఓటరులు గమనించుట యుక్తము. కలకత్తా కార్యరేషను వారు స్వరాజ్యపక్షనాయకుని అధ్యక్షునిగ నెన్నికొని, దేశబంధుదాసు గారి యెడ గల భక్తి కారవములను సూచించిరి. గాంధీమహాత్ముడు గూడ నేనుగుప్తాగారి విజయమునకు తోడ్పడెను. ఇందుకు మహాత్ముని విమర్శించినవారు గలరు. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలు, రాజకీయ కక్షలకు వెలుపలనుండవలయునని వాదించువా రొక ముఖ్యవిషయమును మరచుచున్నారు. హిందూదేశమునందు స్థానిక సమస్యలను రాజకీయ విషయములనుండి పూర్తిగ విడదీయుటకు వీలులేదు. ఏలనన స్థానికసంఘములకు తగిన స్వేచ్ఛ లేకున్నది. స్థానికసంఘములు జాతీయవిద్యను ప్రోత్సహించుట తప్ప. కద్దరు నిర్మాణమునకు తోడ్పడ గూడదు. రాటముల వ్యాపనకు కృషి సలుపగూడదు. దేశీయనాయకులను గౌరవింప గూడదు. అధికారుల యభిమత మీతీరున నున్నది. దీని నతిక్రమించుచో, స్థానిక సంఘములు రాజకీయవ్యవహారములలో ప్రవేశించినటుల భావించుచున్నారు. స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగినగాని, స్థానిక స్వపరిపాలన మయినను చక్కబడ గజ్జను సత్యము నానాటికి బయల్పడుచున్నది. ఇట్టి సంద్విగ్ధస్థితిలో, స్వరాజ్య సంపాదనకై నడుముగట్టుకొని, ధైర్యముతో ప్రవర్తించగలవారే, స్థానిక సంఘములను నడుపుట యుక్తమని సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. ఆకారణముచేతనే కాంగ్రెసు సభ్యులు స్థానికసంఘముల నాక్రమించుట యవసరమని, మహాత్ముడుగూడ బోధించుచున్నాడు.

స్వతంత్రదేశములలో, స్థానికసమస్యలను రాజ్యాంగ సమస్యలనుండి విడదీయుటకు కొంతవరకు వీలగును. అక్కడ సయితము, మున్సిసిపలు పక్షములు రాజకీయ పక్షములతో దాదాపుగ నేకమగుచున్నవి. స్థానికసంఘములను పార్లమెంటరీ ఎన్నికల నిమిత్తమై యుపయోగించుట సామాన్యమయినది. చెన్నపురి కార్యరేషను ఎన్నిక లేమగునో యని, వంగదేశముగూడ ఆతురముతో నిరీక్షించుచున్నది. అట్టి తరి, ఓటరులు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకే తమ వోట్ల నొసగి, చెన్న సగరాభివృద్ధికిని, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిని తోడ్పడప్రార్థితులు. చెన్నపురి జాతిమత భేదముల నతిక్రమించి, జాతీయభావప్రవర్ధనమునకు తోడ్పడుట ధర్మము.

చప్పింపగూడదు!

బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి ప్రకటనమును చర్చించుటకు, శాసనసభ తంతయో కుతూహలము జూపుచున్నది. కాని, రాష్ట్రీయ సభలో దీనిని చర్చించుటకు వీలులేదని, బొంబాయి గవర్నరుగారు తుర్తరువిచ్చినటుల నేటి తంతి వార్త చెలుపుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారి మార్గమును ఇతర రాష్ట్రపాలకులుగూడ నవలంబించెదరనుటకు సందియము లేదు. గవర్నరుగారి యుత్తరువు కడు విచిత్రముగనున్నది. బర్మోహెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగమునుగూర్చి చర్చించుటకు, హైందవశాసనసభకు మాత్రమే హక్కు గలదట. బొంబాయి ప్రతినిధులు తమ యభిప్రాయముల నక్కడ చెలుపవచ్చునట. ఇప్పుడమలులోనున్న నా మ మాత్ర సంస్కరణములు రాష్ట్రములకుమాత్రమే వర్తించును. కేంద్రప్రభుత్వమున కెట్టిబాధ్యత లేదని తెలిసినవిషయమే. ద్వంద్వప్రభుత్వ పద్ధతి ని నిర్వహించవలయునని బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారు ప్రజలను శాసించిరి. అట్టితరి తమకు ముఖ్యముగ జెందినవిషయముల గూర్చి రాష్ట్రీయ శాసనసభలవారు చర్చింపగూడదనుటకన్న విచారము వేరొకటుండదు. దేశ దృష్టి నాకర్షించిన యిట్టి ముఖ్య విషయము గూర్చి చర్చించుట కయినను శాసనసభల కధికారము లేనపుడు, వాని ప్రయోజన మొంతవరకు గలదో యూహించవచ్చును.

కావేరీ ప్రాజెక్టు

కావేరీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణము ఎట్టకేలకు ప్రారంభమయ్యెను. కృష్ణా గోదావరి డెల్టాల నేర్పరచిన నర్ ఆర్థరు కాటనుగారే, కావేరీ ప్రాజెక్టునుగూడ 1834 సంవత్సరమున తలపెట్టిరి. కాని పెక్కు కారణములవలన ఇంతవరకు వారి సంకల్ప మీడేరలేదు. మైసూరు, మద్రాసు ప్రభుత్వముల తగాదాలవలన, పని కొంతకాల మాగిపోయెను. ఆనకట్ట కట్టటవలన, నూరుమైళ్లు చుట్టుకొలత గల తటాక మేర్పడును. 50 చదరపుమైళ్లు భూమి నీటియడుగున నుండును. ఈతటాకమువలన 301,000 ఎకరముల మొదటి పంటభూమిని సాగుజేయుటకును, 90000 ఎకరముల రెండవ పంటభూమిని సాగుజేయుటకును వీలగుననియు, 31 కోట్ల రూపాయల విలువగల పంటలు పండుటకు వీలగుననియు, 461 లక్షల రూపాయల సిస్తు సంవత్సరము ఒకటింటికి చేకూరుననియు, యూహించుచున్నారు. ప్రాజెక్టు నిర్మా

ణము పూర్తయగుటకు పది సంవత్సరము లైనను పట్టునట. లామెంబరుగారి ప్రసంగమునందు, కృష్ణా రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు సంగతి గనుపింపదు. ఇది మొదలిడు సూచనలుగలవా? భవాని, తుంగభద్ర, పోలవరము ప్రాజెక్టులు తమదృష్టిలోనున్నవని లామెంబరుగారు చెలిపిరి. ఇవి ప్రారంభమగుట కొంతకాలము బట్టునో తెలియలేదు.

మంత్రిపద స్వీకారము

మంత్రిపదపులను స్వీకరించుటకు, కలకత్తాలో జరిగిన స్వరాజ్యపక్ష సభవారు అంగీకరింపలేదు. అయినను, నర్ గవర్నరుగారు పిలిచినసభకు అన్ని పక్షములవారును వెడలిరి. వీటిలో స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరుగూడ గలరు. మంత్రిపదస్వీకారము విషయమై దీర్ఘ చర్చ జరిగెనని చెలియుచున్నది. తుదకు వోటరుల యిష్టమును కనుగొనుటకు, ప్రత్యేక సమావేశమును కూర్చవలయునని తీర్మానింపబడెనట. ప్రస్తుతసందర్భములను వోటరులకు తిన్నగ చెలుపుచో, వారెవరును మంత్రిపదపుల స్వీకరింపవలయునని సలహా నొసగజాలరు. సంస్కరణములను రక్షించు ప్రయత్నములో స్వరాజ్యమును కోల్పోవకుండ జూచుట, గవర్నరుగారి ధర్మమై యున్నది.

వీరారు రైతుల దుస్థితి

భూమి ప్రజలదేకాని ప్రభువులది కాదని ప్రజలవాదము

ప్రభుత్వమువలన గలుగనున్న యపాయము

మెట్టాల్లు, జూలై 20:—జిల్లాసంఘము యజమాన్యమున జరిగిన నిన్నటిరాత్రి సభలో వీరారు శాసనసభ్యుల సంఘము సభనుండి యప్పడేయలేచిన కేరు, కోల్హి గార్లు వ్యవసాయదారులకు ప్రాముఖ్యమగు విషయమున శామవలంబించిన పద్ధతిని విశదీకరించిరి భూమి ప్రజలదేకాని ప్రభువులదికాదని వారు హింపిరి. కావున మొత్తము, పల్లముచేయుట మొదలగు సమయములం దాయకట్టుమొదలగుపన్నుల ననవసరముగా విధింపనక్కరలేదు. భూమిస్థాకరహాసన్నుగాన దానిని క్రొత్త పెట్టిల్లెంటుచేసినపుడెల్ల పన్నులను హెచ్చించుట న్యాయమే అదియును రాష్ట్రమునకుండు ధనమునబట్టి యవసరమున బట్టియు చేయబడవలయును కాని వీరారులోనట్టి హెచ్చుచేయుట ప్రస్తుతమవసరము. ఏలన రాష్ట్రమువలన 70 లక్షలరూపాయల ధనము వచ్చుచున్నది. అవియెల్లను వీరారు వ్యవసాయదారుల కెట్టి యుపయోగములేనట్టిపనులకయి, మ్యూర్రాష్ట్రములం దుపయోగించుచున్నారు. కేరుగారు మాట్లాడుచు భూమిహక్కు విషయమున రావుబహదురు బ్రహ్మగారి యూహలు చాల విచారకరముగనున్నవి. వాటినిబట్టి మితవాచనాపదయ మెట్లుండునో వెల్లడియగుచున్నది.

కావున జిల్లాయంతయును తమయభిప్రాయము ననేక సభలను గావించి బలపరచవలయునని వారు కోరిరి. నిస్సందేహముగ తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయమును ప్రకటింపఁగోరిరి.

సభాధ్యక్షుల పహించిన దాష్టిగారు ప్రస్తుత సందర్భములలో భారతమందు భూమి హక్కు తమదని ప్రభుత్వము భావించుట రైతులకు చాల నష్టమును గలిగించుననియు, దానివలన ప్రభుత్వమునకుగూడ హానికరమే యనియు తెలిపిరి. ప్రభుత్వము తలపెట్టిన యాప్రస్తుతపు చట్టము నామోదించుచో ప్రజలలో ప్రభుత్వముయెడ హాకారభావమును బోగొట్టి ప్రజలను మటింత మారమునకు దీసికొనిపోవును. (అ. ప్రె)

మెనర్సు ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గుర్తుసామి శెట్టి కంపెనీవారి
వివాహోత్సాహన పత్రిక

ప్రభుత్వమువారి చర్యవల్ల తిమ్మారెడ్డిగారికే ఎక్కువ నష్టము కలుగుచున్నదని నివేదికమునందే నొూచిపబడినది. చిన్నారెడ్డిగారి నీధిగమున పీడించుట ఎంతవరకు న్యాయమో

కొంత పరిశీలించెను. నివేదికను నుండి ఇందుకు సంబంధించిన కొన్ని భాగముల నుపహరించుచున్నాను:-

1922 మే 15 న తేదీన గుత్తివంశి పెద్దనగూరుకు చిన్నారప్ప రెడ్డిగారు పోవుచుండ మార్గమధ్యమున కొంచు అతనిని చంపి యత్నించిరి. వారిపై ఆటమాటికీ పిస్తలు యుండుట వారు బ్రతికిరి. ఇందులకు కారకులు తిమ్మారెడ్డిగారో అతని కుమారులో యుండవలయుననుట నిస్సందేహము.

చిన్నారప్ప రెడ్డిగారు పెద్దనగూరుమట్టునున్న గ్రామములందు గొప్ప పలుకుబడిగలవారని చెప్పబడినది. కాని ఈ పలుకుబడి దుర్వినియోగమునకు పాత్రయినది. రుజువుకా లేదు. మరియొక సేరము తమకుష్టములనుచ్చిన రైతులు ప్రభుత్వోద్యోగలతో మొగ పెట్టుకొనక చిన్నారప్ప రెడ్డిగారితో తమకుష్టములను చెప్పుకొనుచుండెడివారట. చిన్నారప్ప రెడ్డి ఒకపార్టీ నాయకుడట. అతనిని అణచవలయునట. ప్రభుత్వమువారు పక్షపాతబుద్ధితో ప్రవర్తించుచున్నారని ప్రజలు సంకేహించుకొనవచ్చును.

కేసవశిల్పిగారు వయోవృద్ధులు ఎన్నియోపర్యాయములు ప్రభుత్వము వారి నెదిరించి విజయముగాంచిరి. 65 వ సంవత్సరమున వరలప్రభుత్వమువారి నిరంకుశతన ఎదిరించుచున్నారు. 27 గ్రామముల ప్రజలు పన్ను భారముక్రింద క్రుంగుకొండవలయునని వారిఉద్దేశము. ఇంట్లోనుఖము గూర్చొని బక్కెను మోడు వింటురుటను ప్రభువుల ఉపన్యాసములను ఖండించుట కులభము. కాని ఈ విధమున గ్రామములందు ప్రజలపక్షము వహించి ప్రభుత్వమువారిని ఎదిరించుట మిగుల కష్టము. కేసవశిల్పిగారి గౌరవమునకు భంగకరముగ ఉత్తరువులను ప్రభుత్వమువారు గావించి యున్నారు. కాని ఇందలి సత్యాసత్యములను గౌరవాగౌరవములను ప్రజలు గుర్తెరుగగలరు.

కేసవశిల్పిగారు దైర్యముతో ఈనిధమున ఈ ఆందోళనమునకు పూనుకొనకుండిన ఏమగుచుండెనో ఊహించెదము. జిల్లా ప్రతినిధియగు స్వరాజ్యపక్షసభ్యుడు కేసవశిల్పిగారికి తోడ్పడలేదు. జిల్లా అధికారులు కలకొలది బీదలను పీడించి మూడు సంవత్సరములు అడవపు పోలీసు పన్నును వసూలుచేయు సంకల్పింతురనిరి కేసవశిల్పిగారు బీదప్రతినిధి. ఎల్లప్పుడు వారికొరకు పనిచేయువారు. పిల్లగారి అన్యాయమును సహించజాలక పోయిరి ఏడుదళమునందు కష్టములు వచ్చినపిమ్మటనే విజయముకలుగున కష్టములను భరించుటకు పిల్లగారు తలెత్తి జిల్లాయందలి ప్రజాహితీసేవసోత్సాహపరులగు యువకులకు మార్గదర్శకైరి.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతివాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమాసపత్రిక ప్రచురించినందున 3,4

రంగులటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింపబడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధసంవత్సరము	"	3	0	0
విడిపత్రిక	"	6	10	0

ప్రస్తుతము బొంబాయి గూర్ఖా ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరు చార్జి, 0 3 0 తపాలు చార్జి అధికముగనున్నది. మీరే ముందుగా మణి యార్డరు పంపిన ఆ ఖర్చు తగ్గును. ఏ. పీ. లు సంపాదనో సాము మాకు ఒక్కొక్క పుస్తక ఆలస్యము చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్యము నగుటయు నభివీచించును.

మాదిరిపత్రిక గోగువారు అనాలు 9 10 3 స్టాంపులు పంపిన కంపణుడును. ఉచితముగా పంపబాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న రివ్యూల చుదాచార్జుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము ఖననముగా దాకొని తిక్కినసొమ్ము మార్గము పంపవచ్చును.

మీ సేవకు భారతి.

బొంబాయి సంవత్సరము 22 మార్చి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబు లను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది. శ్రీ శ్రీయత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖాపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆగ్రహారత సలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసములకొక గ్రంథము వంతు నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థనలు ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

1 శతకమంజరి (భక్తి సంపుటము): వృషాధిప, నర్సేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు ఓది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు విపులమగు పీఠికయు, పారశేదములును గలవు.

(ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)

2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాధుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పారశేదములు సూచించబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ యున్నది.

3 గాంధీమహాత్మని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము

4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయనం వెంకట శివుడుగారు

5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

భారతనైనిక కళాశాల

[డెహరాడూన్]

1924 నవంబరు

'ప్రిన్సిపల్స్' వేల్పు రాయలు ఇండియా సెకెటరు కాలేజి 1924 నవంబరు 20 తేదీన ఇండియా కేంద్రప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఈ కళాశాలయందు నూతన కార్యాలయములు యాతి కొట్టి స్నానముజేయుగది, మామూలములైన ట్రెయినింగు మర్చిసాపు నిర్మించుట పూర్తియైనది (1) లేబరరీ, (2) జాగ్రఫీ (3) లైబ్రరీ, (4) ప్రవర్తనాలయము (5) మ్యూజియము (6) పాఠశాల తరగతులు (7) స్టూడెంట్స్ సాడా గదులు నిర్మింపబడుచున్నవి వర్షములచేతను పరదలచేతను కైర్లు నశించుచుండుటచేతను పరిపూరికాలేదు.

కళాశాల ఉద్యోగిలం చేమయూ ఎదుర్కొనగలేదు ఇంట్లాండునుండిరావలసిన ఉద్యోగిలు రాజాలంనుండి ఉన్న కొద్దిగండి తోనేగడుపుకొనవలసినవైనను ఇంకిరానేవలయును సామాన్యవాడు భాష ఉద్ధు అనుటచే, కళాశాలయందు విద్యార్థి లంపరము ఉద్ధు నేర్పుటకు ఒక ఉపాధ్యాయుడు కావలెను.

విద్యార్థులు:—కళాశాలయందు నిప్పును 70 మంది విద్యార్థులకు వసతిగలదు ఇందు 29 మంది ప్రాంతీయులు ఈనర్సరమునందు 17 మంది చెర్కుకొనిబడిరి వారి ఆరోగ్యము బాగులేకుండు యున్నది. ఒక్కొక్క మార్గము కాలవారినినే వేరొనికెరిదిగను యెముక విరిగిపడి కారణమును ఆస్పత్రివారు బాగుగ వైద్యసహాయము జేయుచున్నారు. నరసింహుల విద్యార్థుల భోజనము చేమయూ అధికముగాకేము

ఆటలు: విద్యార్థుల ఆటలు దేలాపరిశ్రమను పెంపొందించుముగ నున్నవి. క్రొత్తగ వచ్చినవారుగూడ వాంచి అభివృద్ధి గనపరచుచున్నారు. ఈతనసతిలన నారి కేంఠియు అభివృద్ధి కెరినన. ఎర్లముచే క్రీకెటు ఆట జరుగలేదు. కాని పురుషబాలు, హాకీపండుములు యింకక కళాశాలవారితో జరిగినవి పురుషబాలు పండుమునందు యా కళాశాలవాడు యితర కళాశాలను కెంఠిసారి ఓడించిరి దేహపరిశ్రమ క్రీడలవారి కోర్కెను నవంబరు మాసమున జరిగెను. టెన్నిసు పండుముగూడ జరిగినది

వైస్రాయిగారు, సేనాధిపతి మున్నగు ప్రభుత్వోద్యోగులు, పంజాబు గవర్నరుగారు, సర్ది రాష్ట్రముల గవర్నరుగారు, భారత సాధన సభ్యులు కొందరు యీ కళాశాలను సందర్శించిరి.

రుగారు, భారత శాసన సభ్యులు కొందరు యీ కళాశాలను జూడవచ్చురి సార్వభౌమపంతులు తమ చాయా పరములను కళాశాలకు బహుమతిగ బంపించుటకు విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు సంతసము దెలుపుచున్నారు.

పాటియాలా మహారాజుగారకు శ్రీ భూషేంద్రసింగు గారు, క్రీకెటు ఆటకు గొప్పమంత్రిము నిర్మింప ధన మొసంగిరి. వీరికి క్రీకెటునందు గొప్పసమర్థత గలదు. వీ కళాశాలజయందు జూపు క్రెడ్డు కళాశాలవారెంతయు కృతజ్ఞులు ఇంకను చాలమంది షా. శాసనసభ్యులు కలసి, టెన్నిసు, బాక్సింగు, ఈర్, దేహపరిశ్రమలను నేరునేరుగా వాటి పండుములలో నుపయోగించుటకు వెండిగిన్నెల నొసంగిరి గ్వాలియరు మహారాజు గారు సర్ మాధవరావు సింగియాగారు రొంగింగ గ్రంథాలయ మెంతయు ఉపకరించుచున్నది కాలేకికి మ్యూజియముగూడ గలదు ఇందు విద్యార్థులు తమ స్వస్థలములనుండి తెచ్చు వింత వస్తువులు, వేదవర్తములు చేర్చుచును.

తరగతులు:—ఉపాధ్యాయులు తక్కినగ నుండుచే మొదటి కెంఠి ముఖములు ఒకటిగ చేర్చువలసినవైనను, అందుచే వారివిద్యార్థివృద్ధికి ప్రతిబంధముకచ్చెను.

తక్కులు, ఇంగ్లీషుతరగతులు పెంపొందికరముగనున్నవి భారతీయ బాలురకు సహజము సంపదించుప్రవృత్తి తొలగించుటకై తగిన యత్నములు జరుగుచున్నవి. కొందరు విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు నులలుగూడ చదివి అర్థము చేసికొనగలరు. బాలురు టెక్నాలజీ పెద్దలుగ నున్నారు. కావున నికముందు బాలురకు 16 ఏండ్లలోపలనే టెక్నాలజీనము నేర్పుటకు యత్నములు జరుగును. సాంఘికబుద్ధి పరీక్షకు హిందూదేశచరిత్ర అవసరమైనను విద్యార్థులకు నేర్చుచుండురు. చిన్న యిడులలోనే బాలురు దీని నేర్చెదరు గావున పెద్దతరగతివారికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యచరిత్ర, వి రో పా చ రి త్ర నేర్పబడును ఇందు విషయమై తగిన గ్రంథములు కళాశాలలో లేవు.

భూగోళశాస్త్రము నేర్పుటకు, పటములు, గ్లోబులు, ప్రతిమలుఉండుటకు నిగనిధనము ప్రస్తుతము లేదు. నూతన భాషను పూర్తికాగానే ప్రారంభించబడును

ఉపాధ్యాయులు, పోషనగృహమున్నను విద్యార్థులు తెలివిన అభివృద్ధిగాంచుచున్నారు. 7 రు విద్యార్థులు సాంఘికబుద్ధి పరీక్షకు హాజరయిరి. 5 రు ఉత్తీర్ణులైరి.

విద్యార్థులు కళాశాల జూడవచ్చు ప్రేక్షకులతో మరుగు ఇంగ్లీషు మాట్లాడుటచే వారి అభివృద్ధికి బెల్లడితేయును.

జోసెపు బాప్టిస్టాగారి గౌరవార్థము

విందు చేయుట

అధ్యక్షుడు క్రైస్తవ సంఘములకు
గ విందిన హితబోధ

బొంబాయి, జూలై 20.—జి. జి. కె. రెగిరాగారి అధ్యక్షతన క్రింద యీ ఘట్టమునందును, గోవా, పెంగళూరు క్రైస్తవ సంఘములు జోసెపు బాప్టిస్టాగారి గౌరవించుటకు విందు చేసిరి.

దేశమాతను బ్రేమించుటయందు క్రైస్తవులు బాప్టిస్టాగారిని ఆచర్యముగ దీసికొన వలయుననియు, ప్రజలసౌభాగ్యము కొరకు దొరతనమునకు తోడ్పడవలయుననియు అధ్యక్షుడు నుడిచెను. "మన మంచరము సంఘీభవించి మనయత్నముల ఫలస్మృతిమునకు దీసికొని రావలయును. మనస్త్రిలు రిరిగి కోకలను గట్టుకొనవలయును. మనము తిరిగి దేశభావలనేర్చి, మన సోదరులను మనస్కాను, హిందువులతో వారివారి భావలందు మాట్లాడవలయును ముప్పవరూపాయల సొట్టకూటికిని, కాలరు, గొంతుక కురిపాసికొను టైలను త్వచించి వన పరిశ్రమలను, చేతి పనులను చేపట్టవలయును. జోసెపు బాప్టిస్టాగారి యాజమాన్యమున మనము మా వాణిజ్య, సాంఘికపరిస్థితులను పునర్నిర్మాణము గావించవలయును" అని అధ్యక్షుడు పెరెరాగారు క్రైస్తవసోదరులకు హితబోధ చేసెను (అ. ప్రె.)

యోక హామాస్పీషీబ్యాంకు

కరాచీయందు నొకశాఖసాపించెను

కరాచీ, జూలై 20.—యోక హామాస్పీషీబ్యాంకుశాఖ యొకటిచుట్ట నేను స్థాపించబడెను. ప్రతిరవాణా యిచటనుండి విస్తారము జరుగునని కొంతకాలమునుండి యిందుకొరకు స్థానిక జపానుపర్యుతు డెల్చును, యిట్టిసౌకర్యములనుగావించవలసినదని గోరుచుండెను. సుక్కుమారుబాకే ప్రాంతాభివృద్ధిచే జపానుతో కరాచీవర్తకము గడిచిన అయిదుసంవత్సరములనుండి విస్తారముగ సభివృద్ధియగుచుండెను. ఫలియకు బ్యాంకుసౌకర్యములు లేకపోవుటచే ప్రకాభివృద్ధికంతరాయముగనుండెను నూతన బ్యాంకుశాఖ స్థాపనచేకరాచీయందు బెక్కుజపాను ధర్మముల వర్తకముచేయుటకు అరంభింపవచ్చును. కరాచీనుండి నేరుగ జపానునకు మానుపడలుబోవుచున్నది. వర్తకముయొక్క అభివృద్ధికి దియెతార్కాణము. (అ. ప్రె.)

ఓడలు

బొంబాయి, జూలై 20.—'రాజ్యకు'యొడ 16వ తేది లండనుతపాలతో 18 వ తేది యువయము గం 5 లకు మార్చెల్చు రేవు వదలెను.

'మూల్టాను' యొడ లండను తపాలము 18వ తేదిని చేరెను.

'విక్రాలు'యొడ 9వ తేది లండను తపాలతో 19వ తేది సాయంకాలము గం 5లకు యేడెనురేవు వదలెను. సాధారణముగా బొంబాయి 24వ తేది కుక్రవార మునయము గం 5 లకు చెరును.

లాయడు బ్రాస్టి నోకంకెనీవారి క్రకోవియ-యొడ సరిగా అగస్టు 1వ తేది 12 గంటలకు బొంబాయిలోని నెం 14 రు అలెగ్జాండ్రా రేవునుండి బయలుదేలును. ఓడలోని వారియొక్క చోడ్యపరీక్ష గం 11-80 లకు సరిగా అగును. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధులు

మదరాసుతరపున ట్టేటు కౌన్సిలులోని

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు

మదరాసు, జూలై 20.—వచ్చే ట్టేటు కౌన్సిలు ఎన్నికలకు మహమ్మదీయేతరప్రాతినిధ్యము వహించుటకు తమిళ, ఆంధ్ర, కర్ణాటక స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులెన్నకొనిన యీ క్రిందివారిని యభిలభారత స్వరాజ్యపక్ష మామోదించినది.

గౌ. వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారు, డా॥ ధన్వాడ యస్. రామచంద్రరావుగారు, డా॥ యు. రామరావు (కాసనసభ్యుడు) గారు, గౌ. కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కాసనసభ

యి. ఎల్. పెయింటరుగారు సభ్యులుగ

నియమింపబడిరి

బొంబాయి, జూలై 20.—రాజీనామా యిచ్చిన ఆర్. టి. మ-రిసన్నుగారిస్థానే ఇ. యల్. పెయింటరుగారు బొంబాయి కాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి (అ. ప్రె.)

పెనుకొండ తాలూకా బోర్డు

పెనుకొండ తాలూకా బోర్డువారు క్రిందటి నెల 80 వ తేదీన జరిగిన సభలో యీ దిశ్చితీర్మానము ఏకగ్రీవముగ నామోదించిరి— "కలత్తా కాన్వోరేషను అభివృద్ధియొని గు ప మాన దేశభిమానియు అగు దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారి ఆకాలమరణమువలన దేశమునకు కలిగిన అవార నష్టముగని యీ బోర్డువారు చింతించుచున్నారు. వారి కుటుంబమునకు యీ దుఃఖ సమయమున పరామర్శ వెలుపుచున్నాడు "

వర్షపాతము

సిల్లా, జూలై 20.—ఈశాన్యపు టు త్రరయిండియా, గంగామైదానములందు వర్షము చురుకుగగురియుచున్నది. ద్వీపకల్పమునందు వర్షముసాధారణముగ గురియుచున్నది. దక్షిణ బర్మా, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్తర ప్రదేశ్, పంజాబ్, మైసూరు, మదరాసు ప్రదేశములందు వర్షము సాధారణముగ గలదు. ఉత్తరబర్మా, అస్సాం, రాజపుత్ర స్థానము, మగ్య ప్రదేశాలు, హైదరాబాదు, ఉత్తర మదరాసుతీరములందచ్చుటన్నుల వర్షము గురిసెను మదరాసు కాశ్మీరమునందు స్వల్పముగ వర్షించెను.

మార్చి, టూంగ 1, క్యాప్ట 2, అక్టోబ్ 5, సిబిసా గరు 8, ఫిరసింజీ 2, గొహాటి, కార్చుబజారు, కలకత్తా, బంపురం 4, చిట్టగాంగు 5, నారాయంగంజి, సాగుగడిపి 8, బోగ్రా 5, దివాజపురం 1, డార్జిలింగు, బర్డనాను, కంబాలు పురం 1½, పూర్ణిచూ 2, నాయడుమకా 8, వారణాసి, లక్నో ౬, పురం 2, మీరట్టు 1½, మార్క్సి 1, డెహ్రాడూన్ 4, వస్సోరి 6, డహ్లాజాజి 8, మార్బుగోవా, కల్లికోట. 1½, మంగళూరు 8, రేచూరు, హైదరాబాదు (చక్కను) 1, బెంగళూరు 1½, మెర్కూరా 2, కర్నూలు, విశాఖపట్నం 1, కాకినాడ లందు 1½ అంశముల వర్షము గురిసెను.

నూచన:— సంయుక్తపరగణాలు, మగ్యయిండియా, తూర్పు పంజాబులం దధికముగన, అస్సామునందు స్వల్పముగన వర్షింపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

నోటీసు

సంఖ్య ౩ కిరువెళ్ల తాలూకా వోబులంపల్లె గ్రామము. గవ్వ తిమ్మారెడ్డికి సము గ్రామము కండుల వోబులంపల్లె 12-7-1922 తేదీ రు 120-1-7 లకు ౧౧ 1౩ రు 100-0-0 కి 0-12-0 ప్రకారం అస అస్సలుచక్కిచేరి 158-1-7 లకు సదరు గువ్వ తిమ్మారెడ్డిచనిపోవుటవల్ల అరవిభార్య గువ్వ నాగమ్మ సంధ్యాలడి||య||కోర్టులో O S 200/1925 రుగా దావాతెచ్చి సదరు మొత్తమును రాబట్టుకొనుటకు గువ్వ తిమ్మారెడ్డికి యివ్వరు వారులులేరనిన్ని పై సువ్వనాగమ్మవారిని సర్టిఫికేటు సొందుటకు O P. 17/1925 రుగా అర్జిదాఖలు అయియున్నది. సదరు అర్జీవాయిదా 25-7-1925 తేదీ వెయ్యబడినది. అందుకుయరై నా ఆక్షేపించవారు యున్నయెడల సంధ్యాలడి|| ము|| కోర్టులో హాజరు అయి ఆక్షేపించవచ్చును.

పాణ్యం రామచంద్రయ్యగారు.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వగ్రంథము సంపూర్ణ మహాభారతకథ నంతను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము. మృదుమధుర శైలిగల గద్యపద్యములును పాటలుగూడ గలవు ప్రవర్తించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు శ్రీ కృష్ణపాత్రపోషణమునందు రాజ్యతంత్ర ప్రవీణత బాగుగ వెల్లడింపబడినది. రాయల్ హైజే 104, పేజీలు. చక్కని అచ్చు చాల అంపముగానుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే. వలయు వారిల గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాయవలెను

కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగుపండితుడు

బి బి హెచ్ ఎమ్. స్కూలు వేటపాళెం (గుంటూరుజిల్లా)

త్వరపడుడు ! త్వరపడుడు!!

కొన్నిప్రతులు మాత్రమే?

రామకుమారాభ్యుదయము

(ఆంధ్ర నాటక రాజము)

గ్రంథకర్త:— గార్లదిన్నె సుబ్బారావు

పండితామోదితమును, కరుణారసగుంభితమును, పారకహృదయరంజకమునై యొప్పుచుండు.

వెల రు 1-0-0 మాత్రమే

నలయువా రీక్రింది చిరునామాకువాసి తెప్పించుకొందు,—

గార్లదిన్నె సుబ్బారావు,

ఆదవాసి.

పరిశోధింపవలసిన సమయము

ది ఎంపైగు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ ప్రారంభించి యిప్పటికి రమారము 28 సం॥ములైనది దీని పరిశోధులు చాల మంచి స్థితిలోనున్నవి విదేండ్లకొకదఫా జరుగనట్టి వదింపునందు గడచిన 5 సార్లు గొప్పలాభమే తేలినది. దినదినమునకు మంచి స్థితిలోనికే వచ్చుచున్నది. ఈ కంపెనీలో మీకు ఒక పాటిసి గలదా? పూ ర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుదు.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd.

POST BOX No. 237, MADRAS.

సరస్వతీ పబ్లికేషన్స్, రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలుకము అచ్చపనులకు సప్తకముగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

లెటరు హెడ్డులు
కవర్లు
క్యాపుబుక్కులు

రసీదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసముగధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

గ్రంథములలోని కుంఠము క్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎంగ్రేవింగునలు చక్కగా తయారుచేయబడును.

ధర్మరాష్ట్ర సర్వపక్ష మహాసభ

ఓటరులసభను బిలుచి వారి నిశ్చయమును ప్రతినిధు లనుసరించునటుల జేయుట కూహించుట నాగపురము, జూలై 20- ఇదివఱలో నెఱుకపఱచి నటుల గౌరవగారియింటియందన్ని పక్షములయొక్క యిష్టాగోష్ఠి కగ్ర జరిగినది. బి. కె. బోసుగారాసభ కధ్యక్షతవహించిరి. స్వరాజ్యవాదులూ అభయంకరు (కేంద్రశాసన సభ్యుడు) డా॥ ఖేరు (శాసనసభ్యుడు), వైద్య (శాసనసభ్యుడు)గార్లు వచ్చిరి. డా॥ మూస్తాగారు సభకు రాలేదు. మితవాదులు, స్వతంత్రులు చాలమంది వచ్చిరి. చాలనేపు చర్చ జరిగెను. తుదకు వచ్చే శాసనసభాసమావేశములోపుగా మంత్రి పదవుల నంగీరించి సంస్కరములను రక్షించుపట్ల తమ యభిప్రాయములను ప్రతినిధు లవలంబించునట్లు నేయుటకు నాగపురము పట్టాములో ఓటరుల సభ గావింపవలయునని నిశ్చయించిరి. (అ. ప్రె.)

ఇద్దరి మరణము

ఈతలో చనిపోవుట

పూనా, జూలై 20:- నిన్న మధ్యాహ్నమున అకస్మాత్తుగా నొకచోట యిద్దరు చనిపోయిరి టి ఓడానెలు అనే యూరసియనొకడు డి. క్రూజా అనే రి సంవత్సరముల బాలికకు ఈత నేర్పమందెనట. వారు మామూలుగా వెళ్తున్నట్లే నిన్న మధ్యాహ్నము పోలాపూరు రోడ్డుమీద ఒకరి తోటలో నున్న చెరువులోనికి స్నానము చేయబోయిరట. కాని బాలిక సాయంకాల మారుగంటలైనను యింటికి రాకపోవుటచే నామె తల్లితండ్రులు తొంగరపడి చెరువువద్దకు పోగా ఓడానెలు యొక్కయు బాలికయొక్కయు దుస్తులు మాత్రము జడవ గనబడెను. అందుచే వారిరువురును మరణించి యుండురని యూహించి తల్లి తండ్రులు పోలీసువారికి తెలియజేసి చెరువును వెదకించిరి. ఓడానెలు శవము రాత్రి 11 గంటలకును బాలిక శవ మియ్యదయమునకు కనబడెను. ఈ ప్రమాదమెట్లు జరిగెనో తెలియదు. కాని ఓడానెలు తాను పట్టుకొందునని చెప్పి బాలికను దుముకమని చెప్పి యుండవలెనని అనుకుంటున్నారు. బహుశః ఆమె అతని కండకుండ దూరమునకు దుమికి మునిగియుండవచ్చును. ఓడానెలుమాడ స్యృతికప్ప మునిగియుండవచ్చును. శవములు రెండును వేరువేరుచోట దొరకుటచే నిదియే నీయాహాయే నిజమై యుండవచ్చును. (అ. ప్రె.)

జాన్ నీ కాన్పూరు సెక్షనులో గండ్లు

నీరు తగ్గినది

జాన్ నీ డివిజన్ లో నూపర్చెంటు 20 కేదీన యిట్లు తంతి చేయుచున్నాడు. నీరుతగ్గినది. కుంచి స్టేషనువద్ద క్వి మైలు గండి ఏర్పడినది. ప్రయాణికులు దిగిపోగా రైలుబండిమాత్రము గండివరకు పోవుచున్నది. 21 లేదీకి మామూలుగా బండ్లు నడువవచ్చును. (అ. ప్రె.)

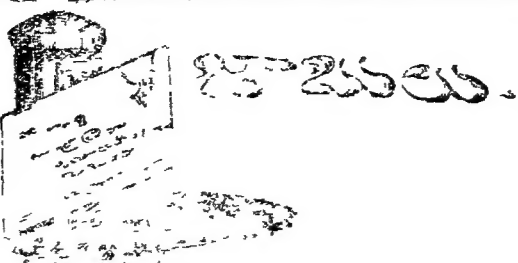
విక్టోరియా టర్నినసు చీపు ట్రాన్సుపోర్టు నూపర్చిం. టిట్లు తంతిచేయుచున్నాడు.

జొంబాయి, జూలై 20:- జాన్ నీకాన్పూరు సెక్షను మీద కుంచి అనే స్టేషనుకు 300 అడుగులదూరమున రైలుకట్ట అనేకచోట్ల తెగిపోయినది. ప్రయాణికుల నావలినుండి యీనలకు దాటించుచున్నారు. రేపటినుండి మామూలుగా రైలుబండ్లు నడువవచ్చును ఇచ్చట కొట్టుకొని పోవుటకుల న జాన్ నీ - కాన్పూరు అసలు మార్గమున కిబ్బంది గలుగలేదు (అ. ప్రె.)

ప్రకటన

మాతలాకు బెజవాడ అరంగ్ పేటలో మున్సిసిపల్ ఆసుపత్రికి సమీపమునను యేలూరు రైసమ్మకాలవమ్మనపున్న షూమారు చతురంగ 22000 లు యిరువై రెండువేల చతురపు గజముల నివేశ్య ఫలమును అనుకులమయిన స్లాట్లుగా విభజించి విక్రయించి యేర్పాట్లు చేసినాము. సదరు ఫలము కావలసినవారు దానికి సంబంధించిన ప్లానులువగైరా వివరములు గొర్నరుపేటలోని మా ఫ్యాక్టరీవద్దగాని లేక మహారాజశ్రీ బార్నిస్టరు తుర్లపాటి వెంకటేశ్వరాపు పంతులుగారి ఆఫీసులో గాని చూచుకొనవలయును.

గణివాడ, 17-7-25. అద్దుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య.

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాల బెజవాడ

శ్రీమాడపాటి వేంకటేశ్వర గావుపంతులుగారిధర్మము

ఈ కళాశాలయొక్క చరిత్ర పలుపు రెఱింగియున్న విషయము. ఇది ప్రారంభించినది మొదలు అచిరకాలములోనే అనుకొన్నంతకంటె నెక్కువ యభివృద్ధిగాంచినది. మే మికళాశాల నాంధ్రదేశములో ఆవర్యక కళాశాలగ నుండుటకు యోగ్యముగ జేయుటకై ప్రథమమునుండియు నుద్దేశించియుంటిమి. బై వాసుగ్రహము మా యుద్యమమునకు తోడ్పడుచున్నది. మేము చిరకాలముగా ఆచరణలో బెట్టుటకై ప్రయత్నించుచున్న శ్రీమాడపాటి వేంకటేశ్వర గావు పంతులుగారి విల్లు 85 (ఎఫ్) పేరా దాఖలాధర్మములులోగడ అయినజాతోసహ మాకు చెంపలసినట్లు వారి విల్లుధర్మముల అడ్మినిస్ట్రేషను నూటులో బంచరు ప్రిన్సిపల్ సబ్ కోర్టువారు తీర్పుచెప్పినారు. ఈధర్మము మొత్తము రూ. 14000 లోగడ అయినజా రొక్కమున్ను సాలీనా 2500 రప్ప. న్ను అయియున్నది. ఈ ప్రతిష్ఠాపనముల ద్వారా శ్రీ వేంకటేశ్వర గావు పంతులుగారి కీర్తి దిగంతవిక్రాంతమై యుండగల్గుటకు ను ఆంధ్ర దేశము సర్వదా మహాపకారమై యుండుటకును భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము. మాఉద్దేశము ఫలించి మాకళాశాల ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రసంస్థగ వృద్ధిపొందుటకు పురపాలకసంఘములు తాలూకా జిల్లాబోర్డులును ఉదారమనస్కు లగు ఆంధ్రమహాశయులును అన్నివిధముల తోడ్పడుదురు గాక యని వేడుచున్నాము. ఆయుర్వేద మధ్యసింపదలచిన విద్యార్థులు మాకళాశాలలో జేరవలయుననియు హెచ్చరించుచున్నాము.

నోరి రామశాస్త్రిలు,

మ్యానేజింగు డైరెక్టరు శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద కళాశాల ధర్మ వైద్యశాలల సంఘము, బెజవాడ.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు-నిడదవోలు (స్వకీయవిలేఖరి)

ఈనెల 18 వ కేదీని ఏలూరులో సమావేశమై గావించిన ముఖ్యతీర్మానములు.

(1) శ్రీయుతులు కనకదండి వెంకట సోమయాజులు గారిని పేరిచెర్ల అప్పలరాజుగారిని హాకర్లుగా ధ్రువ పరచడమైనది.

(2) అఖిలభారత రాష్ట్రీయ ఖాదీబోర్డులవారి నూచనల ప్రకారమున్న జిల్లాబోర్డునందు ధనలోపముచేతనున్న జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారిని ఈబోర్డువారు ఆడిటరునకుగాను ధనగహాయము చేయవలెనని కోరగా జిల్లా సంఘము నిరాకరించినను యీబోర్డువారు మార్చినరకు ఆడిటు చేయుటకుగాను శ్రీయుత కనకదండి సోమయాజులుగారిని రు 45 లు తీసికొని ఆడిటుచేయవలసినదిగ కోరడమైనది.

(3) శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారు వారి సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నియ్యగా యీ దిగువ కారణములచేత వారి రాజీనామాను యీ బోర్డువారు రంగీకరించలేదు.

(1) రాజీనామాలో ఏవిధమైన కారణములు నూచించబడియుండలేదు.

(2) నారాయణరాజుగారు యీఖద్దరుబోర్డునకు కార్యదర్శిగా నున్న పుడుదేవర ప్రభుభాస్కరి రావుగారికిరు1586-8-6 లు యిచ్చి సదరు సామ్యురాబట్టుటకు ప్రోనోటు వ్రాయించుకొని ఆ సామ్యు యింతివరకు వసూలుగాక దానాలో యుండుటచేతను యీదావా పూర్తిఅయి సదరు సామ్యు యానత్తు వసూలు అయ్యేవరకు బాగ్యతి పూర్తిగా వారిమీదనే యున్నందున యీబోర్డువారు సదరు రాజీనామాను అంగీకరింపజాలమని ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకువారికిని నారాయారాజుగారికిని తెలుపుచున్నారు.

(3) జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారు ఖద్దరు బోర్డుకు రాజీనామా నివ్వుచు

తెలుపగా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆ రాజీనామాను అంగీకరించుటలో జిల్లా సంఘమునకు లేని హక్కులను కల్పించుకొని ఆంధ్రఖద్దరుబ్యాంకువారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా నారాయణరాజుగారి రాజీనామా అంగీకరించుట అశాస్త్రీయమని యీబోర్డువారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు తెలుపుట కంతయు చింతిలుచున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము ప్రకటన

ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘసమావేశము ఈనెల 26 వ తేది ఆదివారం మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు జిల్లా స్వరాజ్యకార్యాలయమున జరుగును. ఈక్రిందివిషయములను గురించి యోచించవలెను, గాన సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

విషయములు

- 1. ప్రచారకుల బిల్లులు వగై రాలు.
2. గుండు నూర్య అనంత నరహరిరావుగారియొక్కయు తదితరుల యొక్కయు బాకీలను గురించి. (జిల్లాసంఘమునకు రావలసియున్నవి.)
3. జిల్లా రాష్ట్రసంఘముల ఖాళీస్థానముల ఎన్నికలను గురించిన అప్లికేషన్లు.
4. జిల్లా ప్రత్యేక స్వరాజ్యనిధి వసూళ్లను గురించిన ఏర్పాట్లు.
5. అవసరమైన ఇతర విషయములు.

గుంటూరు } మంచిరాజు రామమూర్తి
20-7-25 } కార్యదర్శి.

శ్రీరామా కో-ఆపరేటివ్ ఖద్దరునిలయము ఉంగుటూరు

18-2-24 కేదీ లగాయతు 30-6-1925 వరకు వచ్చిన లాభం స్టేటుమెంటు.

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include వస్త్రములు (1068-10-9), నూలు (2868-15-8), ఏకులు (246-14-9), దూది (17-4-0), ప్రత్తి (50-8-9), సామానులు (17-13-9), మజూరీలు నేత వగయిరా (1829-3-9).

5594-7-0

సదరు అమృతం

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include వస్త్రములు (4486-4-9), ఏకులు (3-6-0), ప్రత్తి (49-0-0), నూలు (67-14-0), సదరు నిల్వ (1201-5-0).

5807-18-9

కొనుగోలు పోను వచ్చినమెట్టు లాభం 218-6-9
ఖర్చులు. స్టేషనరీ, పోస్టేజీ, ప్రింటింగు, సాదరు } 106-11-6
ప్రయాణపు ఖర్చులు వగయిరా

గాక నికరలాభం 106-11-3

ఆస్తి అప్పుల స్టేటుమెంటు

అప్పు

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include పెట్టుబడి (1282-8-0), ఖద్దరుబోర్డువారి అప్పు (501-0-0), యివ్వవలసిన బాకీలు (205-3-9), నికరలాభం (106-11-3).

2095-7-0

ఆస్తి

Table with 2 columns: Item, Amount. Rows include సదరు నిల్వ (1201-5-0), పోస్టేజీ (0-5-6), రావలసిన బాకీలు (878-10-0).

20-2-6

2095-7-0

త. త్రియంబకం, కార్యదర్శికి గాను.

వృత్తాంతలేఖలు

దక్షిణ హైదరాబాదు

కీర్తి శేషులయిన కొమ్మతాజ వేంకట లక్ష్మణ

రావుగారి స్మరణోత్సవము

శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్ర భాషానిలయమున క్రోధన నాను సరి అనుభవ బరి ఆవివారము సాయంకాల మారు గంటలకు సభ సమావేశమయెను.

దినమంతయు మేఘములు ఆకాశమునంతయు కప్పి వర్షతుల పరలచే భూమినితడుపుచు మధ్యమధ్య గర్జించుచు చాల విషాదమును చూపుచుండెను. శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి మరణమునకై ప్రకృతికూడ విలపించుచున్నది యనునట్లు ప్రపంచ మనుషుడు చుండెను. అప్పటికిని పలువురు ప్రేక్షకులు శ్రీ లక్ష్మణరావుగారియందు గల ఆభిమానముచే సభకు దయచేసి భననము నలంకరించిరి.

ఆంధ్ర దేశాభిమానులును, భాషానిలయ నిర్మాణానికి సహాయము చేసినవారిలో నొకరును, సంస్కృత ఆంధ్ర ఉర్దూ భాషాకోవిదులు నగు శ్రీయుత ఆలంపల్లి వెంకట్రామరావు మైకోట్ల వకీలుగారు సభకు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

అంతట శ్రీయుత వక్త్రాంత సరసింహారావుగారు శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారాయ కవివర్యునిచే రచింపబడిన కొన్ని పద్యములను చదివెరి. పిమ్మట శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంత రావు పంతులుగారు తమ సహజమాధుర్యవచనములతో శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి తీవ్ర చరిత్రయందలి పెక్కు-సంగతులను చక్కగా నువ్వనవించిరి. శ్రీ లక్ష్మణరావుగారు ఈ నిలయస్థానము లలో నొకరియై, భాషా సేవచే వారి తలంపనియు, వారు మిక్కిలి దేశాభిమానముగలవారనియు నుడివెరి. మఱియు ఓరు శ్రీ లక్ష్మణరావుగారిచే రచింపబడిన చరిత్రలయందలి విషయములను చూపుచు విద్యార్థులకును తదితరులకును దేశాభిమాన బీజము లంకురించునట్లు ల ఎట్లు వ్రాసి రోగమునింపుడని పలు ఉదాహరణముల నిచ్చియుండిరి.

అటుపిమ్మట శ్రీయుత కంఠంపాటి అన్నపూర్ణేశ్వరిగారు లేచి శ్రీ పీఠేశ్వరింగము పంతులుగారికిని శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి కిని గల తారతమ్యవిశేషములను తెల్పుచు ఇందు మొదటివారి సంఘసంస్కరణోద్దేశమును సఫలపరచుటకై ఎట్లు భాషాసేవ చేసినదియు, రెండవవారు భాషాసేవచే ప్రధానోద్దేశముగానుంచుకొని సంఘసంస్కరణము నిమిత్తము దేశాభిమాన బీజంకురముల పెదజల్లుటయందును పీఠెట్లు శ్రమపడిరో తెప్పియుండిరి. అంతట శ్రీయుత పాలకోడెటి వెంకట్రామ శర్మగారు లేచి శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి అను వ్యాసమును చదివెరి. ఇందు శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి జీవిత విషయములు కొంచెము విపులముగా గలవు. అందు ఆ మహావక్తయొక్క తల్లిగారి గురికీర్తన గలదు. వారి ఉపన్యాసములో విశేషములేమనిన శ్రీలక్ష్మణరావుగారు ఆదంబరములేని కార్యదీక్షగలవారనియు, నీవియో కొత్త విషయములను కల్పించి తమ ప్రియమైన పండితుల నాకర్షించి నాటిని సాధించుటలో గట్టి పట్టుదలచూపిన వారనియు, దీని కుదాహరణములుగా విజ్ఞానచంద్రికా మండలి పరిషత్సభ, విజ్ఞాన సర్వస్వము ముఖ్యములని చెప్పెరి.

అధ్యక్షులవారు నతి చమత్కారముగా ఉపన్యాసములను విమర్శించి సభ్యులను ఆహ్లాద పరచెరి. శ్రీ లక్ష్మణరావుగారి గుణములను తిర్తి పుత్తీకరించిరి. మఱియు శ్రీ పీఠేశ్వరింగము పంతులుగారిముఖ్యతలంపు. సంఘసంస్కరణముగలచే వారిగ్రంథము లందు హిందూ మత దూషణ తీవ్రముగా గలవనియు, శ్రీ లక్ష్మణరావుగారు భాషాసేవకులుండేదను సాధుస్వభావము గలవారగుటచేతను వారిగ్రంథములందు అట్టి దూషణలకు తావు లేదనియు చెప్పెరి.

కార్యదర్శిగారు అధ్యక్షులకును ప్రేక్షకులకును కృతజ్ఞతా చందనము లిచ్చించి సభాసదులకు తాంబూలముల నిచ్చి గౌరవించెరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గొడవర్రు-(గన్నవరం తాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

జూలై 19-గాలివానకు పూర్వము పూసిన ఆముట్లు చెడిపోయినవి. పినవ పోసినవి నీటి ఆలస్యమున ఏవుగా పెరగ లేదు. కాలులకు నీరు వచ్చినవిమ్మట పోసినవి మడతల సాలగుచున్నవి. మిడతలు గంపులుగాచేరి, లేత ఆకుమళ్లను కొట్టివేయుచున్నవి. ఆకు కొనుటకుమాడ దొరకుటలేదు. జడ్డి గములోనే మినతపోటు అన్నట్లు పైరుపంట లెట్లుండనోయని రైతులు ఆకురత పడుచున్నారు.

గ్రేత 15 వ తాకిలునను డిప్టికలెక్టరుగారు దయచేసి రైతులను పిలిపించి వారికష్టములను లను విచారించివారు. మిడతలు ఆకుమళ్లు చెడకొట్టుచున్న సంగతి విని చాల సంతాపపడి, రైతులతో చీకటి పడుచున్నను లెక్కచేయక, బురదయని సం దేహించక పొలములకుపోయి మిడతల గంపులను జూచిరి. ఎగ్రి కల్చరల్ డిపార్టుమెంటు వారికి తెలియపరచెదమని తెలిపిచ్చిరి.

కాకినాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, జూలై 20:— 19 లేది సాయంకాలము 8-30 గంటలకు కాకినాడపట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశమై నది. శ్రీబలుసు సాంబయ్యగారి రధ్యక్షతవహించిరి. 28 గురు సభ్యులు హాజరైరి. మనిసిపల్ ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటకు ముందుగా అసలు కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థులను పంపవలెనా అను ప్రశ్నవచ్చినది. సదరు తీర్మానమును శ్రీ యుత శేత్రకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారు ఉపపాదించిరి. తీర్మానమును వోటుకు పెట్టకపూర్వము “ఇక్కడ సభ్యులలో వోటుకు అధికారము గల్గినవారెవరో నిర్ణయించవలసినదని” పారు పూడి సత్యనారాయణగారడిగిరి. అధ్యక్షుడు “దానికేమి 28 గురున్నారు. ఇక్కడ అప్పడేవాయబడియే యున్నదని చెప్పిరి.” “వారందరును వోటు నిచ్చేవారేనా” అని మరల సత్యనారాయణగారు అడిగిరి. “అంతామాచియే క్లాన్లుపేర్లు వ్రాసెనని వరియొకరు సమాధానమిచ్చిరి. తర్వాత తీర్మానము పెట్టబడెను. వీరిపోయెను. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుటలో ఎట్టి ప్రతిజ్ఞకు బద్ధులు కావలెనని ప్రశ్న వచ్చినది. పూర్వముండిన ప్రతిజ్ఞావాదానమునకు భిన్న భరించు విషయములో సవరణలు పెట్టబడుచు తీర్మానములు పెట్టబడినవి. యజ్ఞాకోశ్యుల కామేశ్వర రావుగారి సవరణ లెంగా కాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానప్రకారము కాంగ్రెసు కాన్వెన్షియన్ 7 వ నూత్రమునందు చెప్పబడినట్లుగను మ్యానిసిపల్ మిటింగలందు భిన్న భరించవలెనని” అయియున్నది. దీనిని వోటుకు పెట్టు సరికి 12 గురు అనుకూలముగను 14 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. మరల వోటింగు తీసికొన్నయెడల బాగుండు నని అధ్యక్షుడు నుడివినతోడనే వోటింగుకు అధికారముగల సభ్యులందరూ చెప్పవలెనను ప్రశ్న పయలుదేరినది. లీస్టుచదువగా కామేశ్వరరావు గారు జూలై 20 నకుమాడ చందానివ్వనివారిలో నొకరని తేల్చెనది. అంతట యాప్రాసీడింగు అంతయును చెల్ల కూడవనియు మొదలగు విశేషాంశములు బయల్దేరి సభ ఆపుచేయబడెను. తీవ్రచర్చ 4 గంటలకాలము జరిగి తుదకు నిష్పర్తి యోజనముగ నందరు నింటికి వెళ్లవలసినవారైరి. బుధవారము 22 వ లేదని మరల సభ జరుగును.

రామారాయ చిత్రకళామందిరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి, జూలై 19:—18 వ లేది మధ్యాహ్నమున శ్రీ దామెర్రవారి గృహమున రామారాయ చిత్రకళామందిర బహిరంగోత్సవము మిక్కిలి జయప్రథముగా జరిగెను. ఆంధ్రభాషానిలయ కళాశాలలో చిత్రకళా పండితులగు శ్రీ పి. కె. భట్టగిరీగారు అనారోగ్యముచే రాజాలనందున ఆంధ్రచిత్ర కళా పరిషత్తున కధ్యక్షులగు బ్రహ్మశ్రీ న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు కళామందిరమును రామారావు పటమును బహిరంగ పరచిరి. పలువురు ప్రముఖులు సభ నలంకరించిరి. శ్రీయుతులు సొలన బాపనయ్య (మ్యూనిసిపలు కెయిర్ మను) పండిత చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహం విస్సాఅప్పారావు (ఆర్ట్సుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు) టి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు (ట్రేయినింగు

కాలేజి ప్రిన్సిపాలు) శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిగార్లు 5 గురు యూరపియను శ్రీయును సభకు విచ్చేసిరి.

శ్రీయుతులు కాకి ప్రభాకరరావుగారు సంగీతమును మనోహరముగా పాడిరి. డ్రోణరాజు చిన కామేశ్వరరావు గారు ప్రార్థనను సత్విరి. దామెర్ర వెంకట్రావుగారు అధ్యక్షులగు సుబ్బారావు పంతులుగారివి రామారావు చిత్రమును రచించిన శ్రీపతి ప్రభాకరరావుగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల తేసిరి.

వెంకట్రావుగారి యుపన్యాసము

శ్రీదామెర్ర వెంకట్రావుగారు తమ అహ్వనము సంగీకరించి దయచేసిన సభ్యులకు వందనము లిచ్చించుచు రామారావు జీవితమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. లక్ష్మణునివలె నాతడు అగ్ర సోదరుడగు తమయెడ విషయ విధేయతలతోడ పెరిగించుండు నని చెప్పిరి. అవసానకాలమున రామారావు చెప్పిన మాటలనువిని పించిరి. మరణించుటకు 5 నిమిషముల పూర్వము “అన్నా నన్ను బ్రతికింప జాలవా” యని ఆతడనెను. తనతమ్ముని భౌతిక దేహమునురక్షింపజాలనప్పటికినాతనిచిత్రములద్వారానాతని జీవించి జేయుటయే తమ పరమోత్కృష్టసర్వముగా పరిగణించుచున్నామని నుడివెరి. ఆతని శిష్యు లిప్పుడెట్లు పనిచేయుచున్నదియు తెలియజేసిరి. గురువు పోయెదా యని యభ్యైక్యు చెందక వారు మనుషటికంటె అతిశక్తితోను వేగముగను పనిచేయుచున్నారు. రామారావు సతిమాడ అట్లే కళోపాసన సాగించుచున్నది. పిమ్మట రామారావు చిత్రములగూర్చిన వివరములను దెప్పి వెంకట్రావుగారు తమ యుపన్యాసము ముగించిరి.

అధ్యక్షులు రామారావు పిన్న వయస్సునందే చిత్రకళ యందు గొప్పనై పుణ్యమునుజూపి ఖ్యాతివంతుడయ్యెనని నుడివిరి. జాతీయాన్నత్యమును నిరూపించునది కళయని చెప్పిరి. రామారావుపేరిట చిత్రకళావిద్యాలయమును నెలకొల్పుటకు చురుకుగ ప్రయత్నములు జరుగవలెనని నెలవిచ్చి కళామందిరమును రామారావుపటమును బహిరంగపరచిరి.

పండిత చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారును, గానాల రామమూర్తిగారును రామారావు ప్రజ్ఞను ప్రశంసించుచు కొంతతేడవు ప్రసంగించిరి. సభ్యులు పిమ్మట వందనమును రామారావుపటమును జూచి యానందించిరి. రామారావు జీవితచరిత్ర, ఆతనిగూర్చిన పత్రికాప్రశంస మున్నగునవి పాత్రములుగా నచ్చొత్తించబడి అమృతమైనవి.

అంతట శ్రీయుత డి. వి. కృష్ణకౌశ్యమి, బి. యె. గారు “భావగీతముల” మనోరంజకముగా పాడిరి. శ్రీయుత భమిడి పాటి కామేశ్వరరావు, బి. యె. యల్. టి. గారు పద్యములను నచనరూపముగ చదివి నాటకకళయందు నూతనపంథను వెల్లడించిరి.

ఉత్సవము జయప్రథముగా ముగిసెను.

గోదావరి ఇరిగేషన్ బోర్డు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ రామములు

కాకినాడ, జూలై 20:—గోదావరి ఇరిగేషన్ బోర్డు సుమారు 3 సవత్సరముల క్రింద 5 గురు సభ్యులతో నేర్పాటు చేయబడెను. 7 గురు సభ్యులు కలిగి యుండునట్లు యిప్పుడు చేయబడెను. క్రొత్తసానములకు రెంటికిని మ. రా. శ్రీ జయంతి రామయ్యపంతులుగారిని అల్లూరి నూర్యవారాయణరాజుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించినట్లు తెలియుచున్నది. సమర్థులైన దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారి పేరు బోర్డువారు సిఫార్సు చేసినట్లును ప్రభుత్వమువారు దానిని ప్రోత్సహించినట్లును అర్థమగుచున్నది.

ఈ ఇరిగేషన్ బోర్డు మిటింగు నిన్ను నిడదవోలులో జరిగినది. 4 గురు సభ్యులు దయచేసిరి. సదరుసభకు బోర్డు అధ్యక్షుడైన ము. రా. శ్రీ డివాన్ బహద్రు మోచర్ల రామచంద్ర రావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఈక్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

1. గోదావరి పడమటి డెల్టాయొక్క ఉప్పులూరు, వాండ్రం, ఆరేడు, కొమ్మర ఛానల్సుక్రింద నున్న ఎత్తు మట్టమునను పల్లపుమట్టమునను నున్న భూములను, గోదావరితూర్పు డెల్టాలోని కోలంకఛానల్సుక్రింద నున్న ఎత్తు పల్లపు మట్టముల నున్న భూములను జోడించినందులకు కంప్లెయింట్లు వచ్చినందున, ఎత్తుమట్టమున నున్న భూములకును పల్లపుమట్టము, నున్న

భూమిలను విడిగా నీటి సప్తకాబడులు అవసరమును ప్ర
మలందును పూర్వమును ప్రదేశములందును సమానాంతర క
పలు (పార్లమెంటు) ఏర్పరచవలసినది యాబోధనా
సలహా నిచ్చుచున్నారు.

2. సరాసరి ప్రవాహపథక్రింద ఇంగ్లీష్ కానె
లోనికి శ్రీమదరామ గౌరవమున పోనిచున్నచేత తత్సంబంధమై
భూమిలకు విశేషమును హాని వాటిల్లుచున్నదని పండువ్య ఉప
లూరుగ్రామరయితలు చెప్పుచున్నారు. కావున డ్రైయినే
నీరు పోవుటకు తగు డ్రైయింగు కట్టవలసినదని యాబోధనా
సలహా నిచ్చుచున్నారు.

3. వ్యవసాయకాలమునందు డ్రైయింగు (మరుగుకాల
లకు) అడ్డుగట్టువేయుట అత్యవసరము గనుకను అడ్డుగట్టువేయ
నిచ్చు అధికారము ఖిద్దననుండు ఉద్యోగియగు ఎగ్జిక్యూటివ్
ఎంజి నీరునందుండవలెను గనుకను, 1923 సంవత్సరమువరకు ను
డిన పూర్వపుస్థితిని మరల ప్రవేశపెట్టించవలసినదని యాబోధనా
వారు గవర్నమెంటును కోరుచున్నారు.

4. గోదావరి డెల్టానంతట ఒక్కనూర్వపరింటెండింగు ఎడ
జీనీరు పరిపాలనాధికారములోనికి తెచ్చుట తగునని యాబోధనా
వారు ప్రాయోజనముచేయుచున్నారు. గోదావరి డెల్టాల అధికారము
ద్వరకు ఉద్యోగులకు పంచినందువలన నష్టములు పెక్కుసార్లు ని
వేదించబడియుండెను గనుక వివరించి యిక్కడచెప్ప నగత్యము
లేదు. పూర్వపుగోదావరి తాలూకాలను ప్రత్యేకజిల్లాగా (ప
శ్చిమగోదావరిజిల్లా) చేయుట 1905 సంవత్సరమువరకు నుండిన
ఏర్పాట్లకు లోబడుటకు వీలగుచున్నదని యాబోధనావారి అభి
ప్రాయమైయున్నది.

5. ఈబోధనకు 14-1-1925 తేదీని వ్రాయబడిన నె.
2685/24 ఎ. ఇ. పి. గల గవర్నమెంటు ఉత్తరము ననుసరించి,
గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాలో రెండవంట ప్రదేశము నిర్ణయించు
ఉపపాదనములపై ఈ బోధనవారు తమ అభిప్రాయముల నిచ్చు
టకు అవకాశముయివ్వవలసినదనియు అందును గూర్చిన విధానము
ను సామాన్య సూత్రములను ముందుగా ప్రశ్నముననే యాబో
ధనకు అంద జేయవలెననియు యాబోధనావారు గవర్నమెంటు
ను కోరుచున్నారు.

6. కాలుచలందును, పంటకాల్వలందును, మారుగు కాల్వ
లందును సమర్థముగు తగు ఏర్పాట్లు కలుగజేయగలందులకును,
మనుష్యులకును పశువులకును ఒక ఒడ్డునుండి మరియొక ఒడ్డునకు
దాటు సౌకర్యము కలుగజేయుబాధ్యత గవర్నమెంటునందుం
డుటవేతను గోదావరి డెల్టాలలో సవరు కాల్వలమీద నుండు
బల్లకట్టు నడుపు హక్కులు గవర్నమెంటుయొక్క జీతము
పుచ్చుకొను నాకర్లుగనుండవలెననియు వారి జీతము ఇంగ్లీష్
రీవిన్యూలో నుండి వ్యయపరచుట ఉచితమనియు యిట్లు చేయు
ట అవసర మని యాబోధనావారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.
అయా గ్రామముల రయితలను బల్లకట్టు నడిపించు మనుష్యులకు
జీతము లిమ్మనూట న్యాయముకాదు సమంజసముకాదు. కాబట్టి
ప్రభుత్వమువారు బల్లకట్టు నడిపించుటకు జీతమిచ్చి నాకర్లు
పెట్టవలసియున్నది.

శ్రీమదరామ గౌరవము

పుంగనూరుకు విజయము చేయుట

వీరు యాగ్రామమునకు 16 వ తేదీని విచ్చేసిరి. వీరిరాక
ఒక నెలరోజులకు ముందే తెలంగాణ ప్రభుత్వము యాతాళా
కాకు జమీన్దార్లుగా నుండి మ-రా-రా-శ్రీ, రాజా సో
శేఖర చిక్కరావు యశోవంత బహదూర్ వారు పురము
సంతయును పచ్చని తోరణములచేత అలంకరించియుండిరి
అచ్చులచ్చుట మంతువాలు వేయించియుండిరి. రాజాగారి బంగ
ళాలో యొక దివ్యమైన ప్రత్యేకమండునా వేయించి వేసవే
జములు, వేడుకలు చూపుటకు వచ్చియుండిరి. సుమారు ప
నేలు నుండికి శ్రీరాజాగారు అన్నప్రదానము చేసిరి.

17-7-1925 తేదీ మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు యి
గ్రామమునకు 1 మైలు దూరములోయుండి రాజాగారి బం
గావ శ్రీగౌరవవారు విచ్చేసిరి భోజనానంతరము అచ్చ
నుండి యేనుగపైన గౌరవవారును, వారిభార్యయు, ఒక
ఒక వాద్యములతో ఒక సిద్ధినుండి రాజాగారి నగరికివచ్చి
అచ్చట కొంతసేపుండి, రాజాగారి యాజమాన్యముక్రింద ఒక
బడిన బీదలు భుజించుచుండిన ప్రదేశమునుచూచి సాయంత్ర
మవనపల్లి మార్గముగా వెళ్లిపోయిరి.

(ఒకవిలేఖరి.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం జూలై నెల 21-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు	80 0 0	మొదలు	42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు		వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప	48 గలవి రు	14 0 0		15 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా		15 8 0		17 0 0
డిల్లి ,, డిటా		16 0 0		18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి		8 12 0		9 0 0
సువ్వులు ,,		20 0 0		24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు	205	12 8 0		13 8 0
పెసగలు ,, డిటా		11 12 0		12 4 0
పెసలు ,, డిటా		14 0 0		15 0 0
మినుములు ,, డిటా		15 4 0		16 8 0 0
ఉలవలు ,, రు	164	8 8 0		9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి		154 0 0		155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0		25 0 0
కొండా పురంజేరు నెనగపప్పుబా1కి		55 0 0		60 0 5
ఇతరప్రదేశము ,,		50 0 0		58 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు	186 మిమకొనూనె	182 0 0		
ఆముదము బా 1-కి		128 0 0		180 0 5

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి		100 0 0		
కూరపసుపు ,,		45 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి		100 0 0		110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు	50,50		
కాళహస్తీపాయకట్టు				70,75
బెల్లము బా 1-కి	రు	35 0 0		45 8 0
చింతపండు బా 1-కి		40 0 0		60 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి		30 0 0		31 0 0
చదరం ,,		30 0 0		32 0 0
రవుండు ,,		30 0 0		40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు		71 0 0		74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి		21 10 0		21 12 0
సవరము 1-కి				18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి		268 0 0		264 0 0
రాగి డిటా		285 0 0		288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా గలవి		32 8 0		32 8 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు				72 0 6
తొట్టికృష్ణుడు	డిటా			
సింహం	డిటా			
గుర్రం	డిటా			70 0 0

8. దూది

బోజెస్తుబారవ 1-కి		రు	300 0 0	
ఎల్నాడు దూది ,,			215 0 0	

9. నూలు

కోణంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి				7 4 0
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి				4 12 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి				7 4 0
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి				7 4 0
నూళయేనుగ నెం 20				9 8 0
జపాన్ నెం 20				9 8 0
,, నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను				12 0 0
వడ్వాక్ నెం 24½				10 0 0
14½ క్విలక్ పక్షి				7 6 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె				10 8 0
నెం 22 ,,				10 12 0
నెం 12½ బెన్ని సర్పదు				8 0 0
నెం 14½ ,,				8 12 0
నెం 12½ అలెన్సు				7 4 0
నెం 12½ కొయిలుపట్టి				7 4 0
నెం 22½ రంగవిలాప				9 10 0
నెం 14½ రాజాకృష్ణుడు				7 4 0

అమృత

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు (అమృత

ప్రతి రకము ప్రాయంగు
మద్రాసు పెన్సల్
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమున
వి పెరుగు

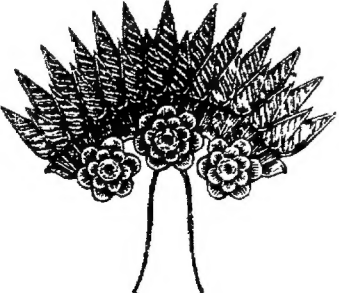

హరమాషీవను
సుప్రసిద్ధ

హరమాషీవను గిన్నెలు, ప
లందును ముగ్ధసిద్ధముగానున్నవి
బహుమానకరములు, దారులు
చెక్కిన ఉంగరములుకూడ ను,
నిచ్చెదము. యిదివరలో మా
172 పుటలుగల విది

ఉమిడి రామయ్య
నగలవర్తి

ఆంధ్రుల
Last Few Copies of
"OTHELLO" U
"HAMLET" U
by the late Rentala Venkata Subba Row for Cleara
about 700 pages available till the 15th of July or till s
Victori

సవరణ

పది అంబేనపై
యైనను లలగు అంబే
పుడిన గ వేరేనగలే అ
ను ఒత్తూరితెప్పించి
నెల 2½ అంబేనల
ఇండియన్ జు

మా త్ర కో శ వ

URE

అను ఔషధమును వ
9 ముదలు 12 1
అన్ని దుయలు పావులందు, 0
ప్రాప్తికను కావలసిన
C F H

రేషు

1. ప్ర తియింటు నుండదగినది.
, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వ్యవహారము
వి
విలాసమునకు వ్రాయుడు

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవహార్య- నూతనాంశములంజేర్చి ముద్రించితిమి,
ముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును చెల్లినయే యు
ఇంగు సమస్తవస్తువులు, మూలకములు, ఆహారపదార్థములు
లు ఎందలన వారియొక్క సుసూక్ష్మగూఢములను జక్కగ
పబడినవి 1100 పేజీలగ్రంథము వల 5-0-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
యద్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు,
రాజమండ్రి

ధ ర స ర స ము
జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

తిడివమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

టెంట్ లెన్సు	రూ 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెన్స్ లెన్సు	3 0 0
సాదా క్లెయిన్ లెన్సు	3 0 0
" పెన్స్ లెన్సు	3 8 0
చెతిలాంచరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్రి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
అబ్జెక్ట్ గ్లాస్సు 1 కి	1 12 2
సాదా సిగ్నల్ లెన్సు 1 కి	0 1 0

వాక్కింగు వాట్టె ప్రత్యేకము
లక్ష్మీ వర్తకశాల
తాసాలు పెట్టె నెం 35 పద్రాసా
సొమ్మువాపసు చేయబడును

తరత్తము 11 భాగము

ద సుమారు 280 పుటలుగల యధుగ్రంథము లగ్న
, భావస్ఫుటము, గ్రంథస్ఫుటము, అష్టకవర్ణ, పోషకం
వ్యవసాయభావనలు, దశాంతర్దశాభివృద్ధి, మున్న
మంత్రలతో శ్లోకతర్కప్రయోగమున ఈగ్రంథము
కియన్నది పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి
నమును చర్చింపబడినవి జ్యోతిషాంశములన్నియు
ఇవద్వబడినవి ఇది యింటిజోల్ గ్రంథ
0 మొదటిభాగము రూ 1-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
గేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
కళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.